

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 koron!
Egy hónapra 2 koron.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 koron,
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5-hasfős polt. sor egyszer 20 f.,
minden következőnk 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 832.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1915.

FŐMUNKÁSBERTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 7.

Harcoka Kárpátokban és Bukovinában

Budapest, február 6. (Hivatalos.) Egész kárpáti arcvonalon és Bukovinában tovább folynak harcok. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában helyzet változatlan. Lopusznónál oroszoknak egy éjjeli támadását visszavertük.

Déli hadszíntéren legutóbbi időben semmi lényeges nem történt. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert orosz támadások.

BERLIN, február 6. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Franciáknak általunk Massigestől északra elfoglalt hadállások ellen megújított támadásai sikertelenek maradtak.

Szintugy kudarcot vallott ellenségnek egy előretörése Argonnokban is.

Keleti hadszíntér:

Oroszok tegnap keletporoszországi határon, valamint Visztulától délre, arcvonalunknak Hunin—Bzura szakasz részét megtámadták. Összes támadásokat visszavertük, egyezer oroszot elfogtunk és hat géptegyvert zsákmányoltunk.

Főleg angol részről, de francia részről is egyre ismételtetik azt az állítást, hogy németek mintegy a császár születésnapjának megünnepléséül nagyobbabaszabásu előtöréseket rendeztek, amelyek mind reánk nézve súlyos vereséggel végződtek. Hogy ez az állítás alattomos módon egyszerűen koholt, azt bizonyítják kérdéses nap eseményeiről szóló hivatalos jelentések is. Az ilyen arcmodor természetesen nem érintheti a hadur személyét. A német hadvezetőség nem mulaszthatja el, hogy azt teljes szánalmasságában az egész világ előtt peltengére ne állítsa. Legtöbbhadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Anglia minden kikötője — erőd.

LONDON. Az angol admirálisok parancsára Anglia összes kereskedelmi kikötőit megerősített helynek jelentettek ki. A Lloyds a hajóbiztosítás díjait naponta öt százalékkal emelte.

Könyörgés a békéért.

Arad, február 6.

1. Mert ime eljő a nap, mint az égő kemence és megemésztetnek minden kevélyek és minden álnokságnak cselekedői, mint a pozdorja es megégeti őket a jövő nap, ezt mondja a Seregeknek Ura, anynyira, hogy sem gyökörek, sem ágok ne maradjon.

2. Es teltámad néktek, kik az én nevemet féltitek, az igazság napja és egészség leszen az ő szárnyai alatt és előmentek és megszapordtok.

3... ezt mondja a Seregeknek Ura.

Malakias, IV. Rész.

A háboru második félévének hajnalán imákat mondanak az egyház templomaiban és a templomokon túl, a családi otthonok szentségében a békéért. Bizonyára nagyon megérett az utána való vágyódásunk. A régi, szinte elfelejtett állapot után, amikor nem kellett a fegyverek között járó mieink életéért rettegni; amikor nem szálltak felénk sűrű szárnyakon a harotér áldozatai felől jövő hírek, a mikor mindenki nyugodtan, a bizonytalan holnaptól nem rettegvé, végezhetette munkáját az íróasztalnál, a boltban, a szántón, a műhelyben. Minden nap új oldaláról érezzük a világháboru tüskéit, árnyoldalait; és minden nap, a mely elmulik, a nélkül, hogy a béke reményeit táplálná, hogy a béke kilátásaihoz közelebb hozna bennünket, újabb szenvedést jelent nekünk.

Pedig a békének el kell jönnie. Az imádságban, a mely a Mennyeik Urához száll, megvan az önbizalom, az erős tudat, hogy a békét meg fogjuk szerezni, azt a békét, a melyre szükségünk van és a mely különb és becsületesebb béke lesz annál, a mely a világháboru megelőzte.

Azonban a béke előtt kell járni a kevélyek megtörésének és az álnokság bünhódásának. A porba kell bukni annak a gögnek, a melynél elvetemültebbet és vadabbat még nem látott a történelem: a brit gazságnak, amely száz millió ember kiéheztetésével akarja, a maga örökös világhatalmát megteremteni, telhetetlen gazdagodási vágyát kielégíteni, a kényur fenhéjazásának, a mely maga páholyból szeretné látni a véres küzdelmet, mialatt könyörtelenül dobja martalékul szövetségeseit és gyarmatainak minden emberfajbéli rabszolgáit.

És bünhódnie kell az orosz álnokságnak. A világbéke palástja alatt folytatta sürgős fegyverkezését, háborura készülődését az oroszok fejedelme. Nyájas szomszédsgot szinlelt, a mialatt apró államokat bérelt föl, hogy azok a testünket csipkedjék. És a békés megogyezés felől tárgyalt sima ábrázatokkal, a mikor az óriási birodalom területén már fölvonultak ellenünk a mozgósított csapatok és a határainkat ágyukkal szegte végig.

A kevélyek mielőbbi megtöréséhez és az alattomosok példás megbüntetéséhez kérjük mi a te segítségdet. Seregeknek Ura, — hogy ezzel hamar eljussunk a békéhez. Mi, a kik nemcsak tiszta Istenhittel, hanem az igazság nevében, az igazságért vettük föl a fegyvert és ontjuk vérünket és legdrágábbjaink életét. Mert nem igazság-e, hogy ennek az országnak,

Kimerül

az angolok, oroszok ereje

— A két főharctér utolsó eseményei. —
Stratégiai helyzetünk északon és nyugaton. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

Moraht őrnagy, a Berliner Tageblatt katonai szakértője írja:

— Nyugaton néhány nap óta a német hadsereg munkája tűzérési harora szorítkozik. Ha a legfelsőbb hadvezetőség azt jelenti, hogy „semmi lényeges” vagy „különbözőbb események” nem történtek, ez alatt nem kell azt érteni, hogy az egyéb fegyvernemeknél teljes nyugalom volt. A kimerítő francia napi jelentésből is az látszik, hogy tartós védekező harcok folytak. Igen gyakran, legutóbb ismét hivatalosan mutattak rá a francia főhadiszállásnak a valósággal meg nem egyező hírszolgáltatására. Ha összehasonlítjuk a két vezérkar február 3-iki jelentéseit, élénken kitűnik a német és francia jelentés között lévő ellentét. Legfelsőbb hadvezetőségünk arról beszél, hogy a franciáknak Perthes melletti állásaink ellen intézett támadásait visszautasítottuk. A francia jelentés ezt mondja: „Perthes környékén folytatjuk tervszerű előnyomulásunkat. A falutól északra lelvő kis ligetet elfoglaltuk”. A liget olyan elenyészőben kicsi, hogy a francia vezérkari térkép reprodukcióján egyáltalán nem szerepel. Talán egy francia patrouille fekve maradt néhány fatörzs mögött, miután a franciák támadását, — mint legfelsőbb hadvezetőségünk mondja — visszautasítottuk. A „tervszerű előnyomulás” tehát alighanem „rückwärtskonzentrieren” volt, mint azt 1870—71-ben szerették, és amelynek „terv”-ét csak a támadás megghiusulása után határozták el. A front egyéb részéről a francia jelentés elismeri a „német nehéz tüzérség különös tevékenységét,” de figyelemreemlítő, hogy ennek tüzelése mindig csak olyan támaszpontok ellen irányul, amelyet „röviddel ezelőtt” a szövetségesek foglaltak el. A francia főhadiszálláson megfele-

keztek róla fégnap és minden előző napon, hogy megnevezzék az elfoglalt támaszpontokat. Sohasem olvastunk róluk. Az angolok (párisi jelentés szerint) La Bassée területén továbbra is győznek, különösen érdekes, hogy kiszámítva épen ott, ahol maguk is bevallották kudarcukat. A francia gyalogságnak „fényes” haditettét jelentik a Béthune-La Bassée területről. Állítólag február 2-ikán történt. A mi nagy vezérkarunk jelentése nem tesz említést ilyen eseményről, amelynél a franciák szerint legalább egy zászlóalját semmisítették meg. Milyen szükség lehet Franciaországban ilyen regényes jelentésekre. Csak egy van, ami egyezik a hosszulegzetű párisi jelentésben: a németeknek sok rövid támadó vállalkozása nyugtalanítja a franciákat. El lehetünk készülve rá, hogy a francia hadvezetőség hogyan fogja elhallgatni jelentős vereségét Massigers-nél — szintén az Argonneoktól nyugatra — vagy mi-ként fogja „tervszerűen” előrelátott csapatmozdulatát átváltoztatni.

Az angol csapatmegerősítések utban vannak. Részben már partraszállították őket, részben még utasítják. Legnagyobb részük még Angliában várhat a behajózásra, mert ez csak a legnagyobb elővigyázatossággal történhetik. A szállításnak ezt a lassítását a mi tengeralatti naszádjaink okozták. Reméljük, hogy sikerül majd torpedókat löniek néhány csapatszállító gőzösre, amelyek talán semleges lobogó alatt hajóznak is. Nem válogathatjuk meg elég erősen harci eszközeinket Anglia ellen. Sohasem szabad elmulasztani egyetlen alkalmat sem, amikor harcoképességét csökkenthetjük, mert minden szelid kimélet német vér ömlésével fizetődik meg. Anglia csak akkor szokott idegen hadvezetést becsülni, ha megtanult félni tőle. Már rámutatott a német sajtó arra, hogy a most utánküldött angol csapat-erősítések számát erősen túlozzák. Nem kell elfelejteni azt sem, mekkorák voltak a veszteségek, amelyeket most ki kell egyenlíteni. Kitchener lord új csapatait többnyire tapasztalatlan tisztek vezetik, akiknek gyors kiképzését a „Times” fecsegte el. Az ilyen csapat-tömegek offenzív értéke elenyészőben csekély. A mostani háború tapasztalatai még nem dön-

a mely ezer éves mult fundamentumán áll, joga van az élethez, és joga van leipornii a nagyokat és kicsinyeket, a kik a szétdarabolására érkezettnek látják az időt? És nem igazság-e az, hogy a gazdasági fejlődéshez, a nemzeti vagyonosodáshoz, a tengeren és a tengeren túl való terjeszkedéshez nemcsak Angliának van joga, hanem más államnak is, a melynek fraiban megvan az erő, a tudás és a szívósság ennek megszerzésére?

Ezt az igazságot, ezeket az igazságokat segítsed diadalra, Seregeknek Ura. A mikor ennek az igazságnak napja feltámad, akkor itt lesz a béke, az a béke, amely után annyira sóvárgunk és amelyért annyit áldoztunk, és amely reánk nézve valóban az előmenetel és a gyarapodás korszaka lesz. Ne kívánj tőlünk, Mindenható, még sokkal több áldozatot és még nagyobb szenvedést; akikkel az igazság van, akiket nem gonosz indulat vitt a harcba, hanem az önvédelem szent joga, azok bizonynyal érdemek arra, hogy ennek a megváltó békénél minél előbb örvekedhessenek. Amen.

Az elzárt vadászok kérése. Megirtuk, hogy a Fűrj-utcai iskolában elszállásolt vadászkatonák között is néhány tifusz-megbetegedést konstatáltak és ezért az iskolát a benne lakó katonákkal együtt veszélyes alá vették. Az elzárt és valósággal szobafogságra kényszerült vitézek ezen az úton fordulnak az aradi közönséghez azzal a kéréssel, hogy juttassanak el hozzájuk olvasmányokat — füzeteket, újságokat, akármit és néhány ócska, akárminő hangszert — hegedűt, fuvalót, harmonikát stb. — amellyel az önkéntelen, de annál szigorubb fogság napjaiban elszórakozhatnak, felderülnek egy kissé. Minden hangszernek akad értője a katonák közt és ha elmúlik a tilalom ideje, alapos dizinficiálás után visszaadják a hangszereket. A küldeményeket a Fűrj-utcai iskola vadászai számára ömezzék.

Mese.

Írta: Rudnyánszky Endre.

Az öreg ur lassan, kényelmesen sétált végig a köruton. A villamoslámpák fénye megesilant elegáns felöltőjén, pompás cilinderén és lila árnyékokat festett, finom fehér szakállára, kedves őz bajuszára. A tolokodó, rohanó emberek megtaszgálták, beléje ütődtek, félretolták, elintottak mellette, mögötte, előtte. De a kedves őz ur fel sem vette a lökdösést, nem sértődött meg egy-egy gorombább könyök nyomásától, egyforma, nyugalmas léptekkel ballagott és nézgetett jobbra-balra. Belenézett a kirakatok tükrébe, kerek, mosolygó kék szemével jól megvizsgálta az embereket. Néha megállt, gondolkozott, egy-két lépést tett olyik kirakat felé, amely előtt már álldogált valaki: munkából, szabadból hazasiető leányok, illatosan, selymesen sító demák, kalandot keresők. Az öreg ur kényelmesen nézgette őket, alája kandikált a kápolknak, különösen az olyan kalapoknak, amelyeket kifakultnak, divatját multnak mutatót a villanyfény. A tollas, csipkés, nagy szalagos új kalapokban lakó fejecskékre nem volt kíváncsi.

Végre egy prizmás, tükrös, színes üvegberakásokkal ékes kirakat előtt sokáig töprengött. Formás, karesu cipőcskék csillogtatták a tükörlapokon látkorukat, kacéran mutatták finom hajlásukat, amely reaktivánközik egy keszes, könnyű női lábra. A képzelet szinte odateremtí a gömbölyű kivágás, a hajlékony magas szár felé a selyembarisnyát és a pókhálószerűen átmosolygó fehér testet... A képzelet...

Figyelmes, érdeklődő, vágyódó és közömbös szemek pillantottak végig a cipőkölteményeken, de az a feketeruhás, szalmakalapos leány, aki megállt a csillogó kirakat előtt, nem tudott olyan könnyen elbucuzni. Jól megnézett minden egyes cipőcskét, összehasonlította a különböző formákat, nézte, bírálta: melyik illene jobban neki: az a karesu fekete lakk, ez a gömbölyű betétes, amaz a barna, felhajló orru? Ó mindegy, mindegy: akármelyik jobban illene, mint az az eltaposott, foltozott, talpalt, itt-ott cernával is összevarrt, ócska, vásári cipő, amely a lábán volt. Lepillantott a lábára és megint visszasiklott a tekintete az elérhetetlen kincsekre. Fehérpetyes olesó kis fekete kretonruhája megübbent ennél a mozdulatnál. Zöldesre halványult, napszitta fekete kalapja alul szomorú, fehér, komoly arca villant elő. Az öreg ur még egyszer jól megnézte, figyelmesen, gondolkozva vizsgálta minden vonalát, azután szépen, nyugodtan odament melléje.

— Sokáig nézi kisasszony ezt a kirakatot — mondta esendesen.

A feketeruhás leány felkapta a fejét és olyan mozdulattal nézett az öreg urra, mint egy harcerakész kis fekete galamb. Vén szoknyavadász — gondolta és összeszedte minden tudását, bátorságát és merészségét, hogy leforrázza megszólítását.

— Látom, hogy megsokálta, mert el akar kergetni innen — felelt élesen. — Pedig azt hiszem, jögom van addig nézni a kirakatot, ameddig akarom.

Az öreg ur kedvesen mosolygott. Kék szeme úgy ragyogott, mint a nyári ég és hegyes fehér

szakála ingott, mint a ringó báránnyfelhő. Ó nem volt semmi szemtelen, semmi tolokodó a mosolyában, inkább csupa vonzó, megnyerő barátság.

— Persze maga kis kisasszony most azt gondolja: ez a vén majom ki akar kezdeni velem. Persze.

Elgondolkozva bölintott a fejével és belenézett a leány kerek, szabályos, szép arcában. A fehér, komoly leányarc szigoruan állta a nézést. Az öreg ur megint mosolygott és így folytatta:

— Jó, hiszen én megérttem, ha így gondolkozik. De maga kisasszonykám elhiheti, hogy ezúttal téved. Én nem akarok magával kikezdeni, akármilyen vén majom is vagyok. Hanem azt szeretném, ha megmondaná, melyik tetszik magának leginkább.

Keztyüs kezével a kirakat felé mutatott. A leány gyorsan odanézett, azután elkapta a fejét és piros arccal, dacos szemmel nézett vissza.

— Egyik se — felelte.

— No ne akaratokodjon — szölt lágyan az öreg ur. — Tudom én, amit tudok. A maga kis lábára — no ne piruljon, no ne haragudjon: hiába, én ugyis tudom, hogy magának szép, kicsi, sima, fehér lábikója van, csak a cipője hazudik mást — Aztán — Ej, nézze csak: én igazán öreg ur vagyok, magának akár apja, ej dehogy is: akár nagyapja lehetnék. — Képzeltje — hiszen ilyen fiatal korban még frissen, könnyen tudnak a lányok képzelődni — hogy én a nagyapja vagyok, vagy például Amerikából hazajött nagybácsija és meg akarom lenni a kis húgomat a lábára illő cipőcskével.

tötték meg a német tisztek szakértői véleményét Anglia szárazföldi offenzívájáról. Bernhardi tábornok 1912-ben ezt írta:

Nagyon is kérdésesnek látszik, hogy az angol hadsereg alkalmas-e hatásos offenzívára európai szárazföldi csapatok ellen... Dél-Afrikában teljesen esődöt mondtak az offenzívában és kevés kivétellel hasonlóképpen esődöt mondott a vezetés is. A háboru kezdete Belgiumban és Észak-Franciaországban ezt és sok más ezzel egyező véleményt teljesen beigazolt. Csak az álló harc adott az angol katonaságnak bizonyos kiképzési fokot, amely a defenzívára elegendő és ha számbeli fölénye van, rövid taktikai támadó lökésekre is. Egyébként Anglia — Bernhardi szerint — mindig csak egy szövetségesre támaszkodva tud hadat vezetni a szárazföldön és addig a szövetségesnek kell vállalni a főharcot. Franciaország jelenleg Anglia hadseregpótlásával vigasztalódik. Mind a két támaszra szoruló csendesen mérlegeli a sárgák használhatóságát tételét, miután az orosz reménység nem valósult meg.

A keleti helyzet, a stratégiai szempontokat illetően, nagyobb események előtt áll. Maguk az orosz kommunikációk is előkészítettek erre. Nem akarunk elébe vágni az események menetének és csak azokat a részsikereket könyvejük el, melyeket a mai nap hozott. Keletporoszországi határbiztosítékaink minden támadó kísérletnek ellenállottak. Az alábbi rövid adatokból könnyen kitűnik, milyen a front mai alakulása. A Tilsittől északra lévő területet az oroszok tartják megszállva. A Memel választja el az ellenséges vonalakat. Raginit vidékén Pilkallen felé hajlik a németfront, innen Gumbinnen—Darkehmen—Angerburg felé. A mazuri tavak határolják az orosz előrenyomulást. Pilkallen, Schirwindt, Stallupönen, Eydtkuchen, Goldap, Margerabowa, Lyck, Bialla és Johannisburg városokban még orosz parancsnokságok vannak. A Mława területén a mi frontunk ellenséges területre ér át és délnyugati irányban buzdódik a Wlodaweczi északra lévő vidékig, ahol lovasságunk február 2-án visszaverhette az oroszokat.

Varsótól nyugatra a helyzet továbbra is a mi előnyünkre alakult. Humin (Chumin) fa-

lut elfoglaltuk. Öt kilométernyire van Bolimowtól északkeletre. A Bzura-szakaszt sikeresen védelmeztük. A nyugati álló harcok módja szerint úgy látszik egyik orosz pozíció a másik mögött van. Varsó Visztula hidjaitól frontjaink még átlag hatvan kilométernyi távolságra vannak. A Varsó vidékén február elseje óta foglyul ejtett katonák száma nem jelentéktelen. (Több mint négyezer.)

Szövetségesünk hivatalos jelentései világosan mutatják a kárpáti szorosokban elért sikereket. Míg a keleti Beszkidékben az oroszok még támadásokra vállalkoznak, a Középső Erdős-hegységben az offenzíva előbbrejut. A legnehezebb terepen folytatott téli hadjárat egyesít itt német és osztrák-magyar csapatokat. Az orosz frontoknak kedvező az időjárás és a nagy hó, de a támadási energia a szövetségesek oldalán van. Ezek a harcok hosszú időt követelnek. Hogy mikor fog mutatkozni hatásuk az orosz Dunajec-vonalra, azt még nem lehet tudni. Most már biztosnak látszik, hogy az orosz offenzíva itt nem fog újraéledni, Przemysl előtt pedig csakhamar teljesen elernyed.

Felszöktek a husárok

Aradon.

— A főkapitány jelentése a tanácshoz. — Tárgyalások a hatósági husszék felállításáról. — A tanács határozata. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

Arad város tanácsát ismét a husárok feltűnő és gyors emelkedése foglalkoztatja és ma tartott ülésének határozatából újból foglalkozik a hatósági husszék kérdésével.

A tanács kísérletezni fog, összehívja azt a bizottságot, amely legutóljára is foglalkozott ezzel a kérdéssel, de miután a polgármester a mézárásoktól azt a választ kapta, hogy a husdrágasának az élő állat drágasága az oka, nem tartotta szükségesnek, hogy tovább is fesse a kérdést. A háboru elején történt ez és azóta a viszonyok csak rosszabbodtak. A bécsi és budapesti piacokon a marhának, a

sértésnek olyan ára van néhány nap óta, hogy a két főváros lakosságát megdöbbentette. Az Aradi Közlöny ma írta meg, hogy Budapest vezetősége már lépéseket tesz az Országos Gazdasági Bizottságnál a védekezés céljából. Ez más nem lehet, mint a rekvirálás és a husárok maximális árának megállapítása, mert máskülönben, noha elég nagy az ország marha-állománya és takarmány hiány sincs, mert a korpa maximális árának megállapítása következtében, most már elég áru van a piacon. Arad város tanácsának is ilyen irányban lehet csak foglalkozni a kérdéssel, mert más eszköz nem fog eredménnyel járni.

A tanács, amikor a mézárásokkal folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre, mert azok nem adtak kötelező nyilatkozatot arról, hogy akárcsak rövid ideig is, tartózkodnak a husár emeléstől, megbizta a rendőrséget, hogy kísérje figyelemmel az árakat és ha azt tapasztalná, hogy túl nagy az emelkedés, tegyen jelentést, mert akkor újra foglalkoznak a hatósági mézárások felállításával. Greén Nándor főkapitány ma terjesztette be jelentését és rámutatva arra, hogy Aradon az élősertés kilója két korona 20 fillér és ennek megfelelően a sertéshúst már három, sőt 3 korona 20 fillérért mérik, felhívja a tanács figyelmét a horrorális árakra és azt a véleményét fejezi ki, hogy a hatósági husszék létesítése aktuális.

Lócs Rezső helyettes polgármester javaslatára a tanács, bárha a mai viszonyok mellett nem valami nagy kedvvel, úgy határozott, hogy ilyen irányban is kísérletet tesz és újból foglalkozik a kérdéssel és ismét összehívják a bizottságot, hogy mondjon véleményt. A bizottság bizonyára behatóan foglalkozik majd az ügyel és azt a figyelmet szenteli annak, amelyet az megérdemel. Ha a hatósági husszék felállítását talán nem is javasolja majd a tanácsnak, feltétlenül rábírja arra, hogy a város közönségének védelmére végre valami radikálisabb eszközt is vegyen igénybe, mint a hatósági husszék meddő kérdésének eltemetését és feltámasztását.

A leány most igazán elvörösödött és fel-fortyant

— Hallja — kiáltotta — most már elég legyen. Keressen magának más médiumot. Van elég lány az utcán, talál olyat köztük elég, aki egy pár cipőért eladja magát.

— Maga talán drágábban akarja eladni magát? — nevetett az öreg ur. — Ne, ne haragudjon ezt csak tréfából mondtam, azért, mert maga ilyen hangon kezdte. Az igazat megvallva: én se drágán, se olcsón nem akarom megvenni magát. Én csak egy pár cipőt szeretnék venni.

— Ha nekem cipő kell megveszem magamnak — felelt dacosan a leány.

— Tudom — mondta az öreg ur jószágon. Tudom. Maga varróleányka — látom a fereket a szoknyáján — nem boszorkánysággal találtam ki — és megkeresi a heti tíz forintját, esetleg kilencet, vagy nyolcat. O ebből igazán sokat tud venni... Nem, nem rosszakarattal mondom, nem akartam megbántani.

— Elhiszem — suttogta megadással, könnyes szemmel a leány.

— Ha elhiszi, akkor eliheti azt is, hogy én kivételesen nem akarok magától semmit. Se rosszat, de jót se. Semmit. Próbálja meg. Maga pesti leány, ugy-e az? és egy igazi pesti leány nem ijed meg semmitől, megpróbál mindent. Jön egy idegen, ismeretlen öreg ember és azt kínálja magának, hogy — hogy válasszon például egy pár szép cipőt, nem kér ellenében semmit. Nos nem lenne csacsiság, ha elszalasztaná az alkalmat? Ha én a maga helyében volnék, kis pesti lány, azt gondolnám: Hadd

látom, igazat mond-e az öreg? A cipőcske mindenesetre meg lesz és ha ez a ravasz vén kecske később mégis színtelenkedni próbál, egyszerűen számárfület mutatok neki és kinevetem. De hátha igazat mond és valami életunt milliomo, aki azzal szórakozik, hogy széplábu szegény lányoknak estenden cipőt vásárolgat ingyért? Hátha?

A leány észre sem vette, hogyan: már belül volt a fehér, tornyokba, méhkas-sarokba rakott cipősdobozok birodalmában és félig álomban hallotta az öreg ur szavát:

— Egy cipő kellene a hugomnak. Szép, lakkos, ugy-e azt szeretted Juliska?

Már hozták a cipőket és a leány azok alatt odasugta az öreg urnak:

— Honnan tudja a nevemet?

— Juliska — mosolygott az öreg ur — Sehonnan sem tudom. Csak úgy elgondoltam, hogy ez a név illik magához. Rendesen eltalálok.

Juliska már nem is találta olyan kellemetlennek az öreg urat. Nem félt tőle, nem töprengett többé azon, hogy mit akarhat hogy mi lesz ebből a furesa kalandból. Akarat nélkül, kellemes álomba bágyadással tört mindent és az ujdonság finom, leheletkönyvi cipőben, friss, kellemes selyem harisnyában úgy lépkedett az öreg ur mellett ki az üzletből, mintha egy álomország utján járna. Az utcán csilingelt a villamosok, zúgott a libázva kavargó emberáradat. Az öreg ur pedig vigán beszélt:

— Tudja Juliskám maga most egy órára az én kis hugom. Azt hiszem, nem fog megharagudni, ha a szép kis cipők mellé — nézze csak: milyen fejedelmi, milyen igéző bennük a

lába — ha a cipők mellé egy kis ruhát is gondoltok. Tudja-e: milyen ruhát? Feketét, egyszerű teketét, mert az a maga kedvence színe. Mit szólna, ha itt megnéznék, van-e magának való? Ejj különben tudom, hogy mit szólna! Inkább semmit se szóljon, csak jöjjön szépen. Adja a karját. Szépen, ne vonakodjon, hiszen csak nem felejtette el: a végén még mindig jöhet a számárfülekkel...

Suhogott, kedvesen, diszkrétan a finom selyem alsószoknya, hullámosan ringta körül a leány kacsu testét az egyszerű sötét ruha és a fodor alul elő-elő bujtak a lakkcipőcskéek rugyogó orra. Juliska nem ismert magára, amikor egy nagy kirakat tükrében meglátta ujjávarázsoló ruhát. Szelidén fésült barna haján szokatlan: egyszerű, de finom és drága kis kalap ült és az új kalap alól fehéren, de már nem szomorúan, nem is szigorúan világított elő szép kis arca. Valami újat, valami izgatott látott a szemében. A ruha az új ruha, a kalap: ez tette volna? Ideges, diadalmaskodó, friss erőt érzett magában. Megijedott, megvidámodott, bátrabb lett és nyuláncan, ragyogó szemmel ment az öreg ur oldalán. Valósággal össze-rezgett, amikor különös jó akarója egyszertre megállt és megszólalt:

— No kis Juliska, bucsuzzunk. Azt hiszem meg van elégedve velem. Vagy kíván még valamit?

— Én — — én — — semmit — mondta a leány. — De azt gondoltam — — — Furesa, még azt sem tudom, hogy kinek köszönhetem mindezt.

Háborus álmatlanság.

(Tudat és öntudat alatti harc. — Veszélyes áttétőszerek.)

Az Aradi Közlöny-tudósítójától.

Arad, február 6.

A bécsi mérnök és építészegyletben érdekes előadást tartott a napokban Stekel Vilmos dr. ismert pszichológus, az álom és álmatlanság problémájáról. Az ismert kémiai teoria szerint az alvás a szervezetben termelt fáradtsági anyagoktól következik be. Az agyvelő ezektől a kifáradási termékektől elkából úgy, hogy az alvás valósággal ön-narkózis. Mások szerint az agyvelő vértelenné válik az alvás alatt, a mely tehát tartós ájulásnak is tekinthető. Sok tudós külön alvás-centrumot keres az agyvelőben. Stekel dr. mindezekhez a teóriákhoz egy újabbat fűz hozzá: Véleménye szerint akkor áll be az alvás, ha az emberi agyban a tudat kifárad és az öntudatlan kerekedik felül. Életünk állandó küzdelem a tudatos és a tudat alatt álló erők között. Ha tudatunk izgalmai erősebbek, mint az álmokban éjjel jelentkező tudat alá tometett vágyak és remények, akkor álmatlanság következik be, mert a tudat alatti erők vereséget szenvedtek. Így történik, hogy az öröm, a gond, a bánat, a szerelem, és a gyűlölet álmatlanságot okoz.

Van azután olyan álmatlanság is, a melyet az elalvástól való félelem idéz elő. Olyan emberek, akiknek kriminális impulzusai az éjszakában álomképekké válnak, nem tudnak aludni, mert rettegnek az álmaiktól. Az alvástól való félelem azután az álmatlanságtól aggodás formájában mutatkozik. Az ilyen ember elalszik, de néhány pillanat múlva heves szívdobogással felriad, azután újból elalszik és ismét fölrebben. Alvás szüntelen és gazdag benső-lelkifélet nélkül nem képzelhető, álom nélküli alvás tehát nincsen.

Az alvás higiénijával foglalkozva Stekel dr. az alvás fiziológiai jelentőségéről mondott érdekes dolgokat.

— Nagyon is hosszú alvás alatt — mondotta — tudat alatti erők olyan elevenné lesznek, hogy az ébrenlét idejére igen erősen kihatnak. Így azután a hosszú alvás ellenére is az a kellemetlen érzésünk van, hogy nem aludtuk ki magunkat, fáradtságot, fejfájást érzünk. A neurotikusok csak-

— Nekem — felelt vig nevetéssel az öreg ur. — Nekem. Azt hiszem ez iránt nem lehet kétsége. Arra pedig ne legyen kíváncsi, hogy én ki vagyok. Ez végre is teljesen meliékes. Erre a másfél órára beléptem a maga életébe, elkísértem egy-két üzletbe, olyan külsőt formáltam magának, ami fiatalágát, szépségét megilleti. Köszönet se jár érte, inkább én köszönöm, mert megengedte, hogy láthassam: mint lesz a fakó kis bábból ragyogó sötét pillangó. Láttam és ez nekem elég. Most pedig, ha megengedi, megyek és — —

— És? — kérdezte a leány izgatott, kíváncsi szemmel.

— És keresek magamnak újabb kis leánybábokat, akikből pillangót fakaszthatok.

— Ez minden? — mondá Juliska és megjegyezté, hogy milyen kihívó, milyen merész, milyen szokatlannul forró lett a hangja.

— Az öreg ur jószágosan nevetett és szelid, szép kék szeme vidáman esillogott.

— Ó, ó kis Juliska, a leány csak leány marad és hű, kacér portéka! Most azt szeretné — no nem, nem szeretné, csak épen nem bánná. kíváncsi lenne rá — hogy én, aki pillangóvá varázsoltam, hozzá is tapadjak a kis pillangóm szoknyájához. Nem, kedves kisasszony: en igazat mondtam: én csakugyan egészen öreg ur vagyok, jámbor öreg ur vagyok, aki kezét szorít magával és elmegy, eltűnik, új pillangókat keresni... Gondoljon rólam, amit akar. Legjobb, ha azt gondolja, hogy öreg, hőbortos, kótyagos milliomas vagyok...

nem kivétel nélkül erről panaszkodnak. A neurózis épen az az állapot, ahol a tudatos oalekvések és öntudatlan indulatok között az összeütközések a legerősebbek. A rendkívül hosszantartó alvás, a mely az idegbetegek szerint megnyugtató és a munkához képesé tevő hatású, valójában a legveszedelmesebb ellensége az egészségnak.

Minden embernek egyéni alvásszükséglete van és így minden álmatlanság relatív. Öreg emberek és szellemi foglalkozásuk kevés alvással is beírják. Az ébrenlét idejében tanúsított nagy és kiterjedt érdeklődés, a mit intellektuális embereknek megtalálunk, fokozza az álomélet élénkségét és az alvás jeleltőségét.

Az álmatlanság most valósággal szezonbetegség. A háboru okozta érzelmi feszültségek, a harctér szinpadján lejátszódó eseményektől felizgatott idegek meggátolják a hosszú és mély álmot. Ezért most a háborus időben hihetetlenül megnövekedett az előtt is bőséggel foggyasztott álmatlanság elleni gyógyszerek használata. A legtöbb szert tudás és orvosi ellenőrzés nélkül szedik az álmatlanság betegek. Az álmatlan ember valóságos örömmel rejteget zsebében egy veronál-receptet és igyekszik orvos nélkül meggyógyítani magát. Pedig a legtöbb hypnotika csak káros és ártalmas következményekkel jár.

Az álmatlanságot racionálisan csak az előidéző okok megszüntetésével, az érzelmi zavarok kiküszöbölésével lehet gyógyítani, azzal, hogy helyreállítjuk az egyensúlyt a tudat és a tudat alatt lévő erők között. Tehát a gondolkodás székhelyén, a nagy agyvelőben kell nyugalmat teremteni. A megnyugtató történet lelki uton, vagy fizikális szerek alkalmazásával. Újabb vizsgálatok azt bizonyítják, hogy sóban szegény étrend mellett igen csekély adag bróm elegendő erre a célra, mert a szervezet konyhasó hiányában möhön veszi fel a brómot.

Végül a képzelt álmatlanságról beszélt Stekel dr. Sok ember álmatlanságról panaszkodik, pedig megfigyelés esetén kitűnik, hogy az „álmatlan” jól, mélyen, hosszan alszik, csak föl-fölébred az éj folyamán néhány pillanatra. A teljes álmatlanság az, hogy valaki hosszabb ideig egyáltalán semmit se aludjon, a legnagyobb alkalmak közé tartozik.

Juliska kerekre nyitott szemmel nézett az öreg ur után. Milyen furcsa — gondolta — Valóság-gal olyan, mint egy szép, kellemes, lihetetlen álom. Igen de nem álom, hanem valóság: minden rajta lévő ruha a valóságról beszél. És — és ki hiszi el, hogy ez így történt? Hogy ezt mind csak úgy, semmiért, egy hőbortos idegen-től kapja? Mint egy kis grófnő olyan új, ragyogó és szép lett a kopot, szegény varrónőny. Mint egy kis grófnő, vagy mint egy diadalmos utcai leány... Mit szólnak majd, mikor gondolnak majd az anyja, a kisasszonyok a szalonban, a házában a szomszédok? O réit ferdék velük... Hanem — hanem hogyan is... majd újdonatuj ragyogásában heti kilenc óráért a varrógépe mellé? Borzadva, kétségbeesetten érzéssel gondolt s nehéz petróleumszagra, a gépzörgésre, a szállongó cérna- és selyemszálakra. — Ó más, más élet vágya töltötte be a szívet! Régi elégedettsége, régi mindenbe beletörődése, jóvá lett mindez?? Ki volt hát az ismeretlen öreg ur, a jótévő? És jót tett-e vele, igazán jót?

— Olyan az egész, mint az életre kelt mese, meglevenedett mese — sóhajtott. — Belecsöppent az életembe, mint a mesebeli szel-lez, mint ezeregyéjszakai dsion és most, most visz, sodor előre, tovább ismeretlen, akaratlan sors felé...

Tiszta komoly szeme fatyolos ragyogással nézett bele az estbe: a villanyfénybe, a zajba, a káprázatba, az emberárba, a közelgő éjszaka bűnös, bolond, vakító és romló világába...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután Szibill operett; este Gyimesi vadvirág, népszimű.

Hétfő: Vig özvegy.

Kedd: Cserebogár, operette.

Szerda: Lili, operett.

* A színház hírei. A heti műsor egyik kiemelkedő estélye csütörtökön lesz, amikor is az *Allamtitkár ur*, Bisson vígjátéka kerül színpadra, a címszerepben Szendrey igazgatóval, kinek ez egyik legparádésabb szerepe; a másik a *Lili* operette, teljesen új betanulással. Ez alkalommal Pataky Vilma először játsza Aradon Lilit. — *Éjféltől 12-től 1-ig*, legújabb operett bemutató lesz a heti műsor egyik legérdekesebb újdonsága. Sok eleven újdonság fűszerezi az egész előadást, tevésebbnél szebb melódiákkal, pompás, a végtelenségig mulattató szöveggel. Az operett legkisebb szerepe is elsőrendű közben van, ami biztosítja az operettnek fényes sikerét. Az újdonsághoz több új jelmez is készül. Az operett 2-ik felvonásában, minthogy az egy régi vár kastélyában játszódik le, megiepő látványt fog nyújtani, amidőn az éjjeli madarak bevonulnak u. m.: bögérgér és baglyok és részt vesznek a közönségtől oda sereglett sok nép mulatásában. Szóval, az újdonságra úgy készül a társulat, hogy az minden tekintetben fényes legyen. A főszerepeket Pataky Vilma, Kissné Pongrácz Matild, Benkóné, Győző, Járai, Barics, Polgár stb. játsszák.

Előkészületek folynak egy nagyszabású *Farsangi estélyre*, melynek műsorán szerepel az egész társulat, lesznek magánénekek, táncok, azonkívül színpadra kerül azon az estén a *Szegédjuhász* énekes népszimű-paródia és *Bernáték színházba mennék*, vígjáték.

* Szibill az idényben először délután. A mára hirdetett Lengyelvár operette helyett, általános óhajra a Szibill nagysikerű operett kerül színpadra, a Szibill minden eddigi előadása szufolt házakat vonzott, de minthogy a délutáni színházba járó közönség még az idényben nem látta, szívesen engedett az igazgató az általános óhajnak és így ma délutánra azt tűzte műsorra. Este 7 és fél órakor a Gyimesi vadvirág pályayertes népszimű kerül előadásra.

* A suszterherceg hétfői bemutatója az Apollóban. Régen nem volt Aradnak olyan művészi esemény, mint amilyenben hétfőn lesz része az Apolló publikumának. Az idei szezon nagyszabású mozijújdonsága: A suszterherceg kerül bemutatásra az Apollóban. Rott Sándor, az országsszerte ismert magyar komikus játssza a címszerepet, a négyfelvonásos tragikomédiában. A kiváló komikus oda-vitte a filmre minden kacagató bohóságát, felséges jókedvét és óriási technikai készültségét. A darab meséje igen kedves és mulattató. Így felvonásban suszterinas Rott. Ami pajzanságot elkövetett valaha a világ valamennyi suszterinas, hirtelenbéli mind megeselekszi a címszereplő valaki, aki suszter is, meg herceg is, persze csak az álom szülötte. Am a hercegi álom véget ér egy rozszant ágy alatt. A suszterinas pályát változtat. Urasági inasnak csap fel. Bolondabb dolgokat még nem vitt végbe urasági inas, mint ez a Jakab, a hajdani suszterinas. Rott partnerei is kitűnően játszanak. Az első előadás pontban 5 órakor kezdődik.

* A méltóságos kisasszony. (Psilander kép az Urániában.) Közöhangra a színház ma egy Psilander képet mutat be, mely tárgyánál fogva is mindenkor nagy és őszinte sikert aratott. Ki ne ismerné a „szép asszony kocsisa” esetét? Ezt a témát kapjuk a filmen érdekes és izgató feldolgozásban. A grófkisasszony szerelemre gyulad a kocsis iránt és ezt a vonzódását elviszi magával házasságába is. Egy alkalommal épen nála van szerelmese, mikor zaj hallatszik és a fiúnak az ablakon át kell menekülnie. Ebből lopást gyanítanak, de az ifju nem árulja el otlétének titkát. A grófnő jutalmul neki adja kezét. Mondanunk sem kell, hogy az ifju szerepet Psilander alakítja, tele ternas szenvedélyvel, nagy szentimentalizmusai és bátor ontudattal.

* „Fifi, a garnizon kedvence” nagy katonai vígjáték sláger az Uránia legközelebbi szezióója.

Az aradi politikai foglyok és a közös pénzügyminiszter.

(Pop C. István dr. képviselő nyilatkozata akciójáról.)

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, február 6.

Alább érdekes nyilatkozatot közlünk, amelyet Pop C. István dr. országgyűlési képviselő, aradi ügyvéd tett az aradi várban lévő politikai foglyokról és Bilinszky közös pénzügyminiszteréről. A Boszniából Aradra hozott politikai foglyok közül az intelligensebb osztály képviselői megkérték Pop C. Istvánt, járjon el ügyükben az illetékes hatóságnál, hadd szabaduljanak ki az ártatlanok, a bűnösök pedig kerüljenek illetékes bíróságuk elé. A képviselő megvizsgálta helyzetüket és úgy találta már október hónapban, hogy közöttük később feltétlenül kitör a pusztító járvány. Megmozgatott minden követ, hogy a bajt elkerülje, azonban ebbeli fáradozása sikertelen maradt. Most tudomást szereztünk Pop C. István nem mindennapi akciójáról és ez ügyben hozzá a következő kérdéseket intéztük:

— Igy-e, hogy képviselő ur a belföldi szerbek érdekében felsőbb helyeken járt? Miket tapasztalt ügyükben? Mennyi volt a letartóztatottak száma?

— Eleinte azt hittem, — mondotta Pop C. István — hogy a boszniai alattvalók ügyében is, ép úgy mint a magyarországi szerbek ügyében, a magyar hatóságok illetékesek eljárni. Fölkerestem tehát az illetékes magyar minisztériumokat; a magyar alattvalók dolgaiban a legnagyobb előzékenységgel és jóakarattal teljesítették is kívánságaimat, azonban a boszniai polgárok ügyében — mivel a bosznia-hercegovinai alkotmány nincs felfüggesztve — a közös pénzügyminisztériumhoz utasítottak. 1914 november 5-én audiencián jelentem meg Bilinszky és Thallóczy excellenciájánál. Szóval terjesztettem elő a csaknem ötezer főből álló boszniai foglyokat a monarchia bármely városában saját költségükön internálják, az iparosok részére alkalmas munkaalakalmi, hogy megélhessenek, a földműveseket pedig bocsássák haza; ha pedig ez nem volna lehetséges, akkor részesüljenek

emberséges bánásmódban. Felhívtam ökegyelmességnek figyelmét arra, hogy a foglyok halál-ozása aránytalanul nagy és sok különböző betegség dul közöttük; akik a nyár derekán kerültek fogságba, azoknak nincs ruhájuk és télen feltétlenül elpusztulnak. Akkor azt ígérték, hogy utánajárnak a dolognak, sőt úgy tapasztaltam, mintha a vizsgálatról sem idegenkednének a közös pénzügyminiszteriumban. A foglyok türelemmel vártak, de helyzetük folyton rosszabbodott, a megbetegedések és elhalálozások száma szaporodott és — amint nekem panaszták — az övéikkel való érintkezésük majdnem lehetetlen. Amikor a magyar parlament ülészet, fölszaladtam Bécsbe, de az illetékes faktorok akkor nem fogadhattak, s így legujabb utamat Bécsbe január 5-én tettem meg. Akkor Bilinszky kijelentette, hogy ő jelentést kért az én eljárásomról, s azt a választ kapta, hogy minden rendben van, a bosnyákok jó ellátásban részesülnek. Én ekkor a közös pénzügyminiszternek föltartam a foglyok helyzetét; elmondtam, hogy ellátásuk gyönge, s a halálozások oly tömegesek, hogy alig lehet őket eltemetni, a megbetegedések száma igen nagy és hogy az egészségi szolgálatot Málics dr. fogoly szerb orvos két orvosnövendékkel látja el. A miniszter kijelentette, hogy egyáltalán nincs oka írásbeli beadványom és aláírással ellátott kérvényem adatainak alaposabbában kötelkedni és megígérte, hogy vizsgál-tat fog indítani. Szomorú elé-tételül szolgál nekem, hogy mindaz, amit én október végén egyőszoltam, — hogy a tuzsufolt-árból, az össze-éselt elhelye-ésből veszélyes járványok kelet-eznek — csakugyan bekövetkezett. Január 13-án Arad város kö-gyűlési foglalkozót a várban dülő ragályokkal. Az aradi lapoknak erről szó-ó tudósításait elküldöttem Bilinszkynek. Január 21-én — mivel Budapestben ép n tárválásom volt — fölmentem Bécsbe és eljártam a közös pénzügyminisztérium-ban, ahol igen kellemes meglepetés várt reám. Azt közölték velem, hogy a bosnyákokra legkedvezőbben intézték el az ügyet kérelmeim figyelembevételével. Azt határozták, hogy a közös pénzügyminiszterium és a temesvári hadtestparancsnokság tagjaiból álló vegyesbizottság vizsgálja meg az ügyet és

az állapítja meg a letartóztatottak kilétét, kész barakokat szállítsanak ide a számukra, meleg ruhával lássák el őket; ezen bizottság működése után — mondották nekem — azonnal össze fog ülni egy boszniai vegy bizottság, amely megállapítja: kike: terhel valamely bűncselekmény (ezeket átadják saját hatóságuknak) a többiek közül a gyanusakat internálni fogják, a nem gyanusakat pedig szabadon engedik. Nem tudom: összeült-e ez a vegyes bizottság vagy nem; én semmi értesítést se kaptam a fejleményekről. Amit én hallottam, arra kell következtetnem, hogy valahol megrekedt az ügy. Azt is hallottam, hogy járt itt egy tábornok elnöklete alatt valami katonai bizottság, amelynek intézkedéseiről, eljárásáról nekem foglalom nincs.

— Az ön tudomása szerint a most az járványokat behurcolák-e a foglyok közé vagy az egészségtelen elhelyezés szülte e az-akat?

— A foglyok és a szakértők előtem tett nyilatkozatai alapján állithatom, hogy a járványt nem hurcolták be, hanem a célszerűtlen elhelyezés teremtette meg a bacillusokat.

A képviselő végül kijelentette, hogy a boszniai foglyok Burián kinevezését ki-ő örömmel fogadták, mert tőle várják kiszabadításukat. Amikor Burián közös pén-ügyminiszter volt, Bosznia minden alattvalója otthon érezte magát Bosznia-Hercegovinában.

Nem tanítanak a román tanárok, hanem politizálnak. Bukarestből jelentik: A román szenátus hétfő délutáni ülésén történt az alábbi érdekes epizód: Dr. Toma Jonescu, a bukaresti egyetemrektora egy tanárnak a teológiai fakultásra történt kinevezésével kapcsolatban interpellációt intézett a közoktatásügyi miniszterhez, és eközben erősen megfedkezett az illetékes hangról. A közoktatásügyi miniszter rá utatva arra, hogy a rektor által támogatott jelölt nem rendelkezik a kellő feltételekkel, panaszos hangon fakad ki, hogy az egyetemi tanárok nem tartják meg előadásukat és épen a rektor maga az, aki ebben az irányban rossz példával jár elő. A közoktatásügyi miniszter nyilatkozata a tanítás helyett orosz fil agitációt folytató bukaresti egyetemi tanároknak szól.

Üzenet.

„Iluska, szembe vélem ott a képe
Egy mosolygó halott hűlő kezébe,
Rámnéznek búsan édes leányszemek
S szorongó lelkeim lelke megreteg...
Iluska, ezádunk rohamra ment,
Égviharként harcolt a regiment —
Hurrázva Pista mellett rohamra
— Ezer halál leskődött ott alant —
Egyezer hirtelen megroskadt a térde:
Mellét golyó gyilkos haragja érte...
A fehér hóra melléje lerogytam,
Lecsuklott szép fejét ölembe fogtam,
Susogva szólt mint őszi szél a fákon:
„Írd meg neki, hogy ő volt a világom...”

Most itt egy romviskóban a szegény,
Csapzott haján rezg árva gyertyalény,
S hogy könyves szemmel borongok felette:
Oh, inkább én feküdnék ott helyette!...
... Magamnak azt meg nem bocsáthatom,
Hogy ezt a hirt tudtára én adom:
Hogy boldogsága letörve, kifosztva —

Mirtusvirága vérrel harmatozva —
Én, ki hogy maga egy mosolyt találjon
Átmentem volna százezer halálon —
S harcoltam volna poklokkal megküzdve,
Hogy kicsi lábát meg ne sértse tüske,
Hogy járjon örök tavaszi virágon...
... Írd meg neki, hogy ő volt a világom...”

A rövid éjjelt átvirasztva töltöm —
Iluska, nincs igazság itt a földön!
Fényes boldogság véres rongyba tépve...
És beteg szívek élnek kínban égve...
— Már hallom messzi ágyu-üz neszt —
Meggörítom reszkető kis kezét:
Ó, sirassa meg Pistát nappal-éjjel
Szeme gyöngyével, szíve szerelmével!
És mikor azt az egyetlen siratja:
Egy forró, szánó könyvét érttem adja,
Érttem, ki bús utam egyedül járom,
Ki a halált oly egykedvűen várom
Mint száraz galy a lombjavesztett ágon...
... Írd meg neki, hogy ő volt a világom...”

Grallertné Martini Hilda.

Vilmos császár és Miklós cár az orosz harctéren.

— A kárpáti sikerek hatása a lengyelországi fronton. — Erős német csapatok Varsó ellen. — Francia fővezért kapnak az oroszok. —

Tütréti tudósítás.

Bécs—Berlin, február 6.

Vilmos császár, aki rövid ideig most Berlinben tartózkodott, elhagyta a fővárost és Oenstochován keresztül a keleti harctérré utazott.

Pétervár. A hivatalos sajtóiroda közli: Miklós cár a lengyelországi harcvonalba érkezett.

Németek vitátsága a Kárpátokban.

Berlin. A Berliner Tageblatt tudósítja a jelent az osztrák-magyar főhadiszállásról: Az osztrák-magyar-német fegyverbarátság a keleti fronton történő mindinkább vegyes elhelyezkedéssel is kifejezésre jut. Ha eddig csak Lengyelországban és Nyugatgaliciában küzdöttek egymás mellett a szövetségesek, úgy most a német csapatok eredményesen vesznek részt a kárpáti offenzívában is. Tegnap nagy bravúrral és halálmegevetéssel foglaltak el az erdős vidéken egy fontos magaslatot. A magaslatot az oroszok sáneművekkel annyira megerősítették, hogy nagy erővel oly energikusan és makacsan védtek, hogy bevehetetlennek látszott. Mindamelllett a németek a nekik szokatlan s különösen ez időszakban rendkívül nehéz terepen oly hősiességgel rohantak előre, hogy a magaslat elesett s az oroszok rendetlen futásban kerestek menedéket.

A kárpáti sikerek hatása a Bzura-Rawka szakaszon.

Grác. A Grazer Tagespost írja: A szövetségesek teljesen kikergették az ellenséget a Kárpátok Btarájától északra berendezett harmadik védelmi vonaláról. A helyzet a Kárpátokban rendkívül kedvező. A németek offenzívája a Bzuránál és Rawkánál épen a kárpáti események hatása alatt ismét előrehalad.

Az oroszok utolsó erőfeszítése a Kárpátoknál.

Ungvár. Az ellenséges támadásokat, amelyek a Dukla-szoros ellen irányultak, mindannyiszor visszaverték. Csapatunk Bereg-magyértől északra is előrehaladtak, ugyancsak az Ungmegyéből előtört csapatunk is napról napra előbbrejutnak a galícia Kárpátoknak hőfedte országútajain. A hideg rendkívül nagy és útközben naponta találunk megfagyott oroszokat, akik elmaradtak a főcsapatától és elpusztultak a nélkülözésektől.

Sátorhajóhely. Jól informált katonai egyének elmondják, hogy Zemplén és Sáros megyéktől északra az oroszok a Przemyslt ostromló seregüktől elvont erősítésekkel támadtak, azonban eredménytelenül, sőt súlyos veszteségeket szenvedtek. Különösen tüzéségünk okozott pótolhatatlan veszteségeket az oroszoknak. Az általános meggyőződés, hogy ez volt az oroszok utolsó előtörési kísérlete a Kárpátokban.

UNGVAR. Úszóktól keletre, ahol az oroszok elszakították magukat, honvédek a német csapatokkal való roham után intésnek az oroszok ellen, akiknek ellentállása már megingott.

Bécs, február 6. Egybehangzó jelentések szerint Duklánál csapatunk teljes sikerrel vetették vissza az oroszok kétségbeesett támadását.

Az oroszok minden erővel ellensúlyozni akarják az Erdős-Kárpátokban előrevitt offenzívákat, minden pozitív eredmény nélkül. Az orosz foglyok száma egyre növekszik.

Óradna. Csapatunk tegnap elfoglalták a Moldova völgy északkeleti magaslatainak csomópontjait és ezzel újabb jelentős pozíciókból szoríthatják ki az ellenséget.

Sambor és Stryj felé.

Kopenhága, február 6. A Politiken katonai munkatársa az osztrák-magyar seregek nagyjelentőségű kárpáti harcáról eseket írja:

A Kárpátokban — az orosz hivatalos jelentés szerint is — az osztrák-magyar hadsereg nyílt és általános támadásba ment át, a mely már eddig is nagy sikert hozott. Kiténik ez az orosz jelentésből, a mely elmondja, hogy az osztrák-magyar seregek a Kárpátok azon hágóján törnek előre, a melyek Sambor és Stryj felé vezetnek.

Megújul a harc a Bzura-Rawka szakaszon.

London. A Times tudósítja Pétervárról: A Bzuránál és Rawkánál a németek minden eddigit felülmúló hevességgel támadnak újra. A szövetségesek geliciál és Visztulamenti erőlködésével ugyanosak tetőpontra jutottak.

Rotterdam, február 6. Pétervári jelentések szerint a Bzura és a Rawka szakaszán változatlan hevességgel folyik a harc. A Visztula balpartján a skierniewice—varsói vasutvonalról délre nagyon heves tüzéségi harc van folyamatban.

Hága, február 6. Az orosz követség kommunikét tett közzé, amelyben bevallja, hogy a Visztulától délre Humin és Mogheli között a legutóbb lefolyt ütközetben az orosz futóárkok a nézetek birtokában maradtak.

Lőtávolságban Varsótól.

BUKAREST. Az Utro Ruszkij írja: A németek nehéz tüzésége teljesen szétlőtte a Varsótól öt órányira levő Litomierszket. Német ulánusok már lőtávolságban vannak Varsó külső erődjeitől. A varsói lakosság menekül. Az orosz csapatok helyzete a délibb vonalon Radom kiürítése után igazán aggodalmas. Azt is megírja az orosz lap, hogy Beszterce legdélibb részén, a bukovinai és magyar-román határ szögletében nincs orosz csapat, mert támadásunk megtisztította ezt a vidéket, amelyet csapatunk birtokba vettek. Az oroszok visszavonultak Szucsaváig.

Berlin. A Berliner Tageblatt lengyel forrásból jelenti: Varsóban az újabb német offenzíva óta a katonai hatóságok rendkívül idegesek. Az orosz tisztok félvilági nőkkel dolgoznak. A katonák az utcán kenyért kolduznak. A varsói intendaturánál lopásokat és sikkasztásokat fedeztek fel. Petrikaunál a lövészetekbe vezető gárdalovasság megtagadta az engedelmességet és kijelentették, hogy ők lovaskatonák, nem harcolnak gyalogszettel.

Egy szibériai sereg teljes álló hónapig bolyongott, mert állítólag nem találta meg a rendeltetési helyét. Híre jár, hogy Breszt-Litovszkban a löportornyot lengyel katonák robbantották fel, mert az ott felhalmozott munióió Varsó bombázására volt szánva.

Az oroszok általános visszavonulása.

London. A Times tudósítja február negyedikeről jelenti Pétervárról: Borzomovnál tíz kilométeres vonalon hét német hadosztály száz úteggel rettenthetlenül támad. Kemények a támadások a Kárpátokban is. Így a Beszkidhágón az oroszoknak egymásután tíz osztrák-magyar szuronyrohamot kellett kiállaniuk. Az oroszok február harmadikán az általános visszavonulást határozták el.

Nincs munióiója az oroszoknak.

Berlin, február 6. A Wolff-ügynökség jelenti: Az orosz főparancsnokság következő hadseregrendelete jutott a német hadvezetőség kezébe:

Varsó, 1914. október 6-19.

A főparancsnoknak tudomására jutott, hogy a lefolyt háborus időszakban néhány hadtest és hadosztály nagymennyiségű lőszer és gépfegyvert vesztett s közben a veszteségek nem felelték meg mindig a hadi helyzetnek. A cári fenség ezért megparancsolta, hogy az egyes csapatok parancsnokai ügyeljenek arra, hogy a legénység a hadianyagot jobban kimélje, mert a hiányok nehezen pótolhatók és mert rendkívül kívánatos, hogy az ellenséget lőszer és gépfegyverek hátrahagyásával mi ne gazdagítsuk. A főparancsnok ő fensége egyttal elrendelte, hogy mindazokat a parancsnokokat, a kik a lőszerpocsékolásban bűnösek, felelőségre vonják.

A rendelet aláírása ez volt: Scheideman lovassági tábornok, a második hadsereg parancsnoka.

Francia fővezér az orosz csapatok élén?

Berlin. A Berliner Tageblatt haditudósítójának értesülése szerint Pau tábornok az orosz hadsereg fővezére lesz. A franciák ugyanis az orosz hadvezetőséggel annyira elégedetlenek voltak, hogy kiküldték Paut (Joffre bizalmas barátját) és tőle várják az orosz balsikerek jobbra fordítását.

Szöknek az orosz bankok.

Krakó. A varsói bankoknak a hatóság megparancsolta, hogy a kis betevők érdekeben maradjanak Varsóban. A rendeletet úgy írták ki, hogy a banküzletek megmaradjanak ugyan Varsóban, de a pénzkészleteket Kiew és Pétervárra vitték. A hatóságokat meggyőztették, hogy azemet hunyjanak. A vizsgáló folyik.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

szervezőség (éjjel-nappal) — 207
szervezőség (csak éjjel-hazafelé)
munkatársak — — — — — 131
Közvetítő és hírdetés osztály — — 15
nyomda — — — — — 18

Álruhás francia hírlapíró Aradon.

— Mit látott a *Matin* munkatársa Temesvártól Brassóig? — Ahol tilos a nevetés. — Utazás katonavonaton Temesvár és Arad közt. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

Néhány nappal ezelőtt közöltük *Lonis Rogernak*, a *Matin* Magyarországra küldött munkatársának cikkét, amely budapesti élményeiről számolt be. A cikk tudvalevőleg azzal végződött, hogy az álnéven, semleges állam utlevélével, pincér álruhában utazó hírlapíró Temesvár, vagy Arad felé folytatja útját. Megkaptuk a *Matin* legújabb számát, amelyben a francia újságíró útjának folytatását írja le. *Lonis Roger* — mint az előbbi cikkből kitűnik — Aradon is járt és Nagyszebenben, Brassón, Nagyváradon keresztül visszautazott Budapestre. Mondani sem kell, hogy a sületlenségek most is hemzsegek a kitűnő francia álruhás irásában.

— Temesvár — írja *Roger* — a megye és a hetedik hadtest székhelye. Sok kaszárnya van a városban, amelyek közül az egyik a „*Siebenburger Kaserne*“ egész tömeg hatalmas épületet foglal magában, amelyek egymaguk alkalmassak több ezred befogadására. Egy hadianyag-raktár, egy kadettiskola és elsőrendű kórház egészíti ki a katonai intézmények sorozatát.

Temesváron igen szigorú az ellenőrzés. Csaknem brutálisan közölték velem érkezésem estélyén az állomáson, hogy azonnal jelentkezem a kommandaturánál. Ez kellemetlen lesz, ha így tartana egész utam kelet felé és Budapestre való visszatérésemig. Azért van ez, mert az ország ostromállapotban van. Mikor leszáll az éjszaka, minden forgalom megszűnik. Mindenütt örök vigyáznak és kimaradási engedélyt kérnek. (Hallatlan! Nem akarják ezek a hunok megengedni, hogy *Lonis Roger* szabadon utazhasson!) Az engedélyk csak huszonnégy óráig érvényesek. Vigyázni kell minden reggel, hogy az ember megújítsa őket. Ez nem megy mindig könnyen és csak az inspekciónak szerezettreméltóságától függ.

(Huszonnégy óra Temesváron.)

Az a tűzérkapitány, akivel nekem dolgom volt, elég kedvesnek mutatkozott.

— Nem kellene Önnek tartózkodási engedélyt adnom — mondotta — miathogy idegen. De ki akarom mutatni előzékenységetem Önrel szemben és adok huszonnégy órára engedélyt. Többre nincs szüksége. Az engedélyt nem fogjuk megvitatni.

Temesváron polgári őrség is van. Olyan polgárokból alakult, akiket koruk, vagy fizikai fogyatékosságaik alkalmatlanná tesznek minden egyéb szolgálatra. Az ő feladatuk az, hogy éjszaka körutakat figyeljenek és megerősítsék a városi rendőrséget. Ezek a rögtönzött katonák nagy buzgalommal teljesítik hivatásukat. Néha mégis ámbroszunk szerepük jelentőségét és minden tíz lépésnél megállítják az embert.

Temesváron este nyolc óra után tilos a nevetés (Még a nevetést is elköbozza a jeles francia!) és a fény. A kávéházak és üzletek leeresztik redőnyüket. Az utcákat sem világítják. Ezeknek a józansági intézkedéseknek az irányítói a németek.

— Mióta megérkeztek, idestova egy éve — mondja a Hungária szálló tulajdonosa, ahol lakást vettem — mindenütt berendezkedtek. Ők tartják kezükben az egészségügyi szolgálatot, ők csinálják az eszt és a szép időt a hadtestnél. (Jaj de humoros!) Sammitőle elhatá-

rozás nem történik önelkülük. Temesvárnak egyébként sok ezer német nemzetiségű lakosa is van. De ez még semmi. Ha észak, vagy kelet felé utazik, még több németet talál Aradon és más városokban (Aradon az augusztusi kivásár óta se láttak németet!) Nem értem kormányaink eljárását. Igazán, „*mein Gott*“, vakoknak kellene mondani őket. És ime, mi magyarok, akik sohasem használtuk a német nyelvet, kivéve amikor idegenekkel beszélünk, most szolgáló lettünk ezeknek az embereknek.

Sok sebesülttel találkoztam. Gyógyulókval is. A nagy Prince Eugen téren, ahol a városháza és a hadtest székháza van, katonák gyakorlatoznak. Van köztük mindenféle korbelt. Itt gyalogosok gyakorlatoznak szurornyál, a másik oldalon lovasokat tanítanak, akik lovukról leszállottak. Egy parancsnok felügyel az egészre.

(Katonavonaton Aradra.)

Temesvárról Aradra katonavonaton utazom. A waggonok és folyosók tele vannak katonákkal, akik a frontról jöttek. Tartákos gyalogosok. Legtöbbjük robusztusnak és erősnek látszik. Néhányan nemzeti dalokat füttyrésznek, de többen vannak olyanok, akik elgondolkoznak, vagy szunyótkálnak.

Megszólítok egy intelligens és finom arcú jókora legényt. Megkérdelem tőle, mi újság. Gránátszilánk könnyen megsebezte a lábát, egy hónapja történt, alig hogy felgyógyult. Visszamenni a tűzbe nincs nagy kedve most. Annál kevésbé, mert azt hiszi, nem fog vissza térni. Már az is csoda, hogy először megmenekült. Bajtársai közül annyian estek el az orosz golyóktól! A csata, amelyben megsebesült, valóságos mészárlás volt.

— Azért megyünk a tűzbe — mondja — mert a hazánkat megtámadták. Az oroszok nagyon sokan vannak. A harctéren nagyon rossz idő volt. Ha idáig kevés hó is volt, de állandóan esett az eső. Ugy megrongálta az utakat, hogy lehetetlen a tűzértség számára használhatóvá tenni. Még a gyalogságnak is a legnagyobb nehézségeket kell leküzdenie, hogy mozoghasson. A nedvesség is gyötri a katonákat.

Aradon kiszállók a vonatból. A várost uraló régi citadellában jelenleg orosz hadifoglyok vannak. Nagyon szerettem volna meg látogatni őket. De szigorú rendelet megtiltja ezt. Szó van róla, hogy a foglyokat tovább szállítják nyugat felé. Arad szintén nagy katonai központ. A rögtönzött kaszárnyákban sok csapat van.

Nagyszebenben, a pályaudvar tele van katonákkal. A város is. Nagyszebenben székel a 12. hadtest parancsnoksága. Szigorú intézkedések szabályozzák a közlekedést. Milyen egyszerűnek tetszik az osztrák tiszt német kollégája mellett. Amilyen kedves és előzékeny az előbbi, olyan arrogáns és gögös a másik. Látni kell a kávéházban. A mód, ahogyan kiszolgálja magát, felháborító. Az ő számára a pincér egy szolga. *Deutscher über alles!* (A németekkel sehogy se tud megbékülni a jeles francia!)

(A nem vendégszerető Brassó.)

Brassóban is voltam. Ez két lépésnyire van a román határtól. Kétségtelen, hogy innen jönne a predeáli hadsereg. (Predeál ugyan in-

kább vasúti állomás, ahonnan legfeljebb vonatok jöhetnek és jönnek is, de nem hadsereg!) Brassóban erődítmények is vannak, a többek között a schlossbergi citadella. Az ellenőrzés nagyon éber ebben a városban és csakhamar elhagyom Brassót, amely egyáltalán nem vendégszerető. Nagyváradon, egy sebesült osztrák tiszt száll fel a vonatomba. Újságokat akar mondani a frontról. Elmondja, hogy a Kárpátokban állandóan rossz időjárás van, ami me akadályoz minden hadműveletet. Az eső járhatatlanná tette az utakat és ezért megszakadt az osztrák csapatok előnyomulása, ami már normális időkben is igen nehéz a hegyes vidéken. Egyébként az oroszok se szerencsésebbek és ők is ugyanarra a télienségre vannak kárthatva.

„Püspökladány“ állomás előtt egy Vöröskeresztes jelvényt hordó vonat vesztegel. Minden nyílása hermetikusan el van zárva. Ez egy mozgó morgue, olyan vonat, amely hullaikat hoz a harctérről, amelyeket ott nem lehetett eltemetni. Ettől a gyászos látványtól lehangozva érzem meg Budapestre. (Ez a lehangoztság azonban nem akadályozta meg *Lonis Rogert* abban, hogy szívderítő cikkét meg ne írja. Szegény franciák, a *Matin* jeles olvasói: milyenek képzelhetik *Roger* mester leírásából Magyarországot, az esti nevetéstől megfosztott Temesvárt, Aradot, amelyet a citadella ural és Brassót, ahol nem látják tárt karokkal az álruhás idegeneket!)

VÁROS ÉS MEGYE.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi február hó 10-én d. n. 4 órakor tartandó rendhavi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak. 19. Özv. Sorgenfeld Károlyné kérvénye 500 korona sírhely gondozási alapítványának elfogadása iránt. 20. Weichelt János kérvénye községi kötelekbe való felvételének kilátásba helyezése iránt. 21. A gazdasági széknek előterjesztése az Erzsébet hid déli oldalán lévő városi telek eladása iránt megtartott versenytárgyalásról. 22. Dogyán Miklósné földhasznóbérletének meghosszabbítását kéri. 23. A tanács bemutatja a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter urnak a városi zeneiskola és városi zenekar tárgyában kelt rendeletét. 24. Kecskemét város törvényhatóságának a háború következtében munkaképtelenné váló vagy elhalálozó katonák és családink sorsának biztosítása, illetve emléküik mikénti megőrkítése tárgyában hozott határozata. 25. A tisztügyesség bemutatja az aradi római katolikus házi asszonyok egyesülete elnökségével kötött szerződést az árvaházban elhelyezett árva gyermekek ölelmezése tárgyában. 26. A tanács előterjeszti, hogy Zsótér Imre omelt új épület bérjévédelmeire a községi adómentesség megadassék. 27. A m. kir. pénzügyminiszter ur körrendelete az 1915. évre alakuló és a jövőre adómegállapításra illetékes adó felszámolási bizottságba egy rendes és egy póttag választása. 28. Máday Béla nyug. temető felügyelő kérvénye lakbérnyugdíj megállapítása iránt. 29. A tanács előterjesztése a polgármester részéről utalványozott korpótlék tárgyában hozott határozatának jóváhagyása tárgyában. 30. Basch Lőrincz iskolaszolga kérvénye nyugdíjaztatása tárgyában. 31. A tanács előterjesztése az 1914. évi november hó hónapban elő és leirt állami adónak megfelelő községi adó elő és leírása tárgyában. 32. Freimann József kérvénye a községi kötelekbe felvételének kilátásba helyezése iránt.

Az aradi brigadéros nyugalomban.

(Resch Ferenc vezérőrnagy távozása. Királyi kintintetés.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

A hadsereg Rendeleti Közlönyének mai száma a király rendelkezését közli arról, hogy Friedel János tábornagy, Mondry Gyula altábornagy és Resch Ferenc vezérőrnagy az aradi 3. gyalogdandár parancsnoka a nyugállományba helyeztessenek át. Resch Ferenc tehát távozik az aradi dandárparancsnokság éléről, miután tisztét, amely most természetesen a harctéren kíván tevékenységet, már hónapokkal ezelőtt átadta és betegesen tért haza az északi haromszökről.

Resch Ferencet az 52. pécsi gyalogezred parancsnokságából nevezte ki 1912. április 16-án a király az aradi gyalogdandár élére, bélafelelvi Fekete Miklós vezérőrnagy utódjává. Aradon nagy szeretettel és szimpátiával fogadták az új dandárparancsnokot, akik pár héttel utóbb megkapta vezérőrnagyi kinevezését is. A daliás vezérőrnagy mintaszerű katona volt és amint egész katonai pályája alatt, úgy Aradon is egyaránt kedvelték katonái, tisztjei körében és a polgári társaságban is.

A daliás brigadéros évtizedek óta sokat emlegetett katonája volt a legfőbb hadur armádiájának. Másfél évtizeddel ezelőtt a 34. gyalogezredben volt kapitány, a 15. század parancsnoka és a híres harminenégyes bakák közt még máig is híre van annak a mintaszerű fegyveremnek, pontosságnak, amely Resch századában volt. Szigorú, de tökéletesen igazságos tiszt volt. Jelese katonai képességeire való tekintettel 1897-ben a dunántúli császárgyakorlatoknál Resch századost vezényelték ki százötven válogatott harminenégyes bakával diszországra Vilmos német császár tatabányai főhadiszállására. Az olajbarna arcú, daliás, férfiszépségű százados feltűnt a német császárnak is és érdeklődött iránta Paar grófnál, aki büszkén mondta a német uralkodó kíséretében levő tiszteknek:

— Ilyen daliás, fess kapitánya nincs Európában egyetlen hadseregnek sem!

Vilmos császár a hadgyakorlat után magas rendjellel tüntette ki a századost, akit aztán a 1. gyalogezred őrnagyává nevezték ki.

A háború kitörése után Resch vezérőrnagy dandárjával előbb a déli, majd az északi harcterre vonult és résztvett a galíciai kemény harcokban. Ott élt katonái között, valóságban velük lakott a lövészárokban, nem evett, ha emberének nem volt mit ennie és bizony megesett — az aradi háziezred egyik hitűnő és fontos szolgálatot teljesítő tisztje mondta el — hogy valósággal reá kellett erőszakolni néhány falat ételt a dandárparancsnokra. Katonái rajongásig szerették és lelkesen követték. A harctéren dalba is szedték a bakák a brigadéros nevét és a marsolások alatt keményen fújták:

Száz dandár van, száz dandár van az armádiába,

De egységre a Resch-dandár nyomába ...

Amikor az ősz folyamán súlyosabban megbetegedett a dandárparancsnok vizes, nedves, egészségtelen galíciai árkokban: fájt szívevel vett búcsút dandárjától. Haza jött gyógyulni Aradra, de állapota nem javult annyira, hogy ismét szolgálatot vállalhatott volna. A Resch-dandár árván maradt, nem is kapja vissza parancsnokát: a király nyugalomba helyezte a daliás vezérőrnagyot és harctéren szerzett ér-

demeit, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartását a hadiékítményes katonai érdemkereszt 3. osztályának egyidejű adományozásával ismerte el.

Resch Ferenc nemcsak jó katona, hanem jó magyar ember is. Felesége magyar asszony, született Ujfaluzy leány és a bucsusó aradi dandárparancsnok otthonában mindennapos a magyar beszéd.

A nyugalmazott dandárparancsnok utódját még nem nevezte ki az uralkodó.

Aradi kapitány a limanowai csatában.

(Magyar lovas hadosztály két orosz hadtest ellen. — A hős huszárok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

Katonai köröket a közönséget is még mindig élénken foglalkoztatja a limanowai ütközet, amely a világháború egyik legjelentősebb és legdicsőbb fegyverténye a bizonyára élénken fogja még a haditörténet kommentálni. Az ütközet egyik résztvevője, Sável Kálmán 10. huszárezredbeli kapitány most „A társaság” című folyóirat hasábjain a dicsőséges ütközetnek rendkívül közvetlen és érdekes részletekben bővelkedő leírását adja, amelynek kivonattát itt közöljük:

Az ütközet előjátéka december 5-én kezdődött.

Nagy haderőket jeleztek velünk szemben, s mi tudva, hogy sikeresen nem állhatunk ellent, több napon át arra szorítottunk, hogy előnyomulásukat megakadályozzuk.

Az ellenség tulajdonságait önként következett, hogy sokkal szélesebb fronton tudott előnyomulni, mint mi, ezért nekünk úgy kellett manőverezni, hogy egy-egy pontot védjünk, ott fölfeljődtsük őket s akkor lovainkra kapva oda siettünk, ahol az előnyomulás már nagy mérveket oltott, hogy ott vessünk gátat utójoknak. Tüzérségünk egy hegyi uton volt kénytelen menekülni, mely jégréteggel volt borítva. Lépésről-lépésre kellett a jeget felválni, az utat a csúszás ellen lemetezett fenyőgallyakkal járhatóvá tenni, úgy, hogy egy 800 méteres katlan hátrahagyásához hat óra volt szükséges.

Hetedikén este értünk Limanowára, ahol azt a parancsot kaptunk, hogy a nagy túlerőben levő ellenséget a lovashadosztály tartsa mindaddig, míg a gyalogság meg nem érkezik. Két orosz hadtest állt velünk szemben. Nyolcadikán az oroszok négy-öt kilométernyire közeledtek Limanowához. Tüzérségünk megkezdte az ágyuzást, mire ők beesták magukat.

Kilencedikén áásaik egy-két kilométerrel közelebb voltak már s több rajvonulnak is volt. Mi, hogy el ne áruljuk magunkat, nem lőtünk s a muszkák még asnap este azás lépésre csúsztak előre s ott ásták be magukat. Kilencedike déltől a srapnellek őseme hullott dekungjainkra s igen sok huszárt láttam srapnellől találva holtan.

Tizedikén a nyugtalanság mind a két fronton nőtt.

A gépfegyverek mind erősebben kezdtek kelepelni s mind gyakrabban vágatott vissza egy egy lovas municióért. Asnap este még beszéltem szegény Muhr esredessel, aki kimerülésről, de nem csüggedve panaszkodott.

— De egy hadtest ellen is meg fogjuk védeni a szorost! kiáltott fel a beszélgetés végén.

Ugyaneznap este az orosz tüzérség Limanowát is kezdte löni. Tizedikén éjjel két óra felé oly füláskető fegyverroportás kezdődött,

hogy nem lehetett az egyes lövéseket megkülönböztetni. Tizenegyedikén reggel öt óra felé támadtak az oroszok. A dolog úgy történt, hogy töltünk a kis Frenbach önkéntes átkiáltott az oroszokhoz, hogy jöjjenek át. Egy csoport feltartott kézzel át is szaladt, ezeket le is kísértük, de azalatt a másik szárnyon azt hitték, hogy azok rohamot intéztek a mi árkaik ellen. Az oroszok hason előre csuszva beugráltak a mi dekungjainkba. Óriási hurrával felugráltak erre a huszárok s részben elbálták be s verték agyon, részben dobták ki a be-beugráló oroszokat. Azoknál szurony — nálunk csak karabélytus.

Irtózatos kavardás támadt. A huszárok éktelen „Hurrah, vágd a disznó muszkát” kiáltásokkal megfordított karabélyval loocsantották szét az oroszok fejét, míg az oroszok szuronyval vagdalkostak. Kovácsffy főhadnagy egy ásóval hat muszkát vert agyon, Fejér Elek két muszkát ráncigált maga mellé le, lefűtötte őket s úgy lettem az egyikén fekdűve. Rochlitzer kapitány egy baltával verkedett s szerencsésen vissza is jött. Takács kapitány gépfegyveréből elfogyott a patron.

— Most bottal verjük a muszkát! — mondta s akkor érte egy golyó. Eszméletlenül hosták vissza s egy óra múlva meghalt. Burján Mihály kapitány — Avarffy Ferenc aradi ügyvéd veje — gyalogosokat azed össze, kétszer rohamra vezeti őket, majd huszáraival ismét neki tör az oroszoknak, néha négyfelől s lövik s csak késő délután tud szakszékhöz át visszatérni.

A vitéz katonák a völgyben levő alsó állásból öt orosz rohamot vertek vissza. Ezek egyikében hősi halált hal Bernolák huszárkapitány, akit öt ellenséges golyó talált. A szárnyakon nyolc roham is volt. Ember ember ellen küzdött, löni csak az oroszok löttek, a mieink karabélytussal verkedtek. Egy huszár szürkületkor oroszok közé keveredik, azok elfogják, de ő hirtelen felkap egy orosz fegyvert, őt lövést ad le, őt halott s kivágja magát. Másnap a csataterén ötször annyi orosz volt, mint huszár.

A temetésen megjelent egy fiatal, elegáns tiszt is. A trónörökös volt. Meghatottan tekintett végig a hősköztől borított csataterén s könyezve mondta magyarul:

— Szegény huszárajaim, majd megbosszullak benneteket ...

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A vitás ügyvédi honorárium. Az aradi Marta automobilgyár két év előtti közgyűlési határozatát. Tagányi Sándor dr. részvényes pörrel támadta meg. Tagányi dr. jogi képviselővel Murányi Ernő dr. fővárosi ügyvédet bista meg, aki az ügy elintézése után költségeitől 2998 koronát számított fel. Tagányi az összeget sokalta s a felét ajánlotta fel az ügyvédnek, aki azonban az ajánlatot nem fogadta el, hanem miután békés megegyezés nem sikerült, az összeg erejéig pört tett folyamatba Tagányi Sándor dr. ellen. A pört ma tárgyalta az aradi törvényszék. Tagányi dr. elismerte, hogy ügyvédi honoráriummal tartozik Murányinak s az összeg megállapítását kérte. A törvényszék az ügy letárgyalása után Murányi dr. honoráriumát, illetve követelését eszkerétszáz koronában állapította meg.

Singer János dr. meghalt.

— Hivatásának áldozatul esett orvos. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

Ma éjjel féltizenegy órakor megváltotta a halál Singer János drt minden fájdalmától, minden szenvedésétől. Hősi halált halt, nemes, emberbaráti élethivatásának lett az áldozata, fiatal életét a harmezőn, az emberi szenvedések gyógyítása, a halál ellen folytatott rettenetes küzdelmei közepette fejezte be. Erős, egészséges, élettől duzzadó szervezete, a háború következtében Aradon ápolított inficiált katonák és foglyok közt szedte magába a pusztító kór osírát, amelyek urrá lettek a mulandó testen. A rémséges kiütéses tifuszban megbetegedett orvos embertársainak igyekezett gyógyulást, fájdalmakat csillapító irt szomorú fekvő helyükre vinni és elhozta onnan az orvul támadó bacillust, amelynek útját, romboló munkájának módszerét az orvostudomány még nem ismeri. Tizenhárom napon át aggódva és szívszorogva várta az egész város a súlyosan vergődő beteg orvos ágya mellől jövő híreket és egy-egy vizsgálóbb bulletinre megkönyebbülve lélegzett fel mindenki, mert teljes gyógyulást kívánt az ezer fenyegető veszély közt is kötelességét esküjéhez hiven teljesítő orvosnak.

Sajnos, az utolsó napokban óráról-órára lesújtóbban hangzottak Hecht Arnold dr. tb. főorvos és Keppich Jakab dr. kezelő orvosok jelentései. A kiütéses tifusz ádáz ellenség, a melylyel megküzdeni Singer dr. különben erős szervezete és életerejé nem tudott. A vérmérgezésnek világosan felismerhető jeleit mutatta az egyre gyengülő szív működés, az el-elmaradó érverés. Feleségének minden önfeláldozó és hősi hűsége, a leggondosabb ápolás sem tudott esodát művelni, mert az orvostudomány már tegnap elért véges határához, képességeihez. Tegnap este, a krízis előtt egy nappal már agonizált a nagy beteg, pezsgővel, kámforos injekciókkal próbálkoztak az orvosok, de tudták, hogy sokat szenvedett kartársuk, a kinek végső óráit a teljes öntudatlanság enyhítették, a halálé, azé a csont emberé, a kivel ő hadba szállott, hogy sok embertársra mellől elűzze és türelmes várakozásra kényszerítse.

A város egész közönsége részvétellel áll meg az elhunyt orvos halottas ágyánál, a melyben örök álomra hunyta le szemét a háborús járványnak sajnálatra méltó áldozata. Betegsége idején távol kellett magát tartania a részvétnek, mert a tudomány, a mások életéért felelős hatósági lelkiismeret úgy parancsolta, hogy egyedül szerető hitvese tartózkodhassék csak mellette az elzárt, minden élő lény részére eltiltott házból, a hová a legmélysebb gyász és szomorúság költözött be, a mai éjszakán.

Singer János dr. széles körben volt ismeretes. Nagy praktikus, jónevű orvos volt, a ki lelkiismeretesen, odaadással élt hivatásának. A háború kitörésekor katonai szolgálatot is teljesített és a várban internált szerbek gyógykezelése közben szerezte a fiatal életét kioltó kórt. Negyvenhárom évet élt. Tragikus halálát özvegyén kívül korán árvaságra jutott gyermekei és előkelő rokonság siratják.

A holttestet, tekintettel a fertőző betegségre, még ma éjszaka kiszállították az izraelita temető halottas házába és holnap, minden külsőség mellőzésevel csendesen eltemetik.

A városi orvosi hivatal intézkedésére a rendőrség minden idegent eltiltott a temetéstől és a családtagok is csak tizenöt lépésről kísérhe-

tik a koporsót. A Batthyány-utca 29. számú házat, ahol az elhunyt lakott, a rendőrség három hétre a leaszigorúbban elzárja és oda látogatóknak belépnie tilos.

Anglia várja a németek támadását.

— Elsülyedt a Tiger? — Dover remélete. — Haro a szuezi csatorna mentén. —

Távirat tudósítás.

London, február 6.

Az angol flottatanács elvetette azt az indítványt, hogy a Lamanche-csatornát aknákkal biztosítsák a várható német támadásokkal szemben, az angol csapatszállítások idejére Anglia várja a német flotta támadásait.

A Tiger sorsa.

Berlin Hollandiából jelentik: Az angol közvélemény nem hisz a londoni admirális jelentésének, amelyet a helgolandi tengeri ütközetről adtak ki. Általánosan beszélnek, hogy a Tiger, a legmodernebb angol csatacirkáló Skócia magasságában elsülyedt a helgolandi csata után.

Dover tengeralattjáróktól retteg.

Amsterdam, február 6. Dover lakossága tegnapelőtt este eilepte a kikötőt, mert az a hír terjedt el, hogy német tengeralattjárót láttak fölbukkanni a kikötő közelében. A fényzőrók megvilágították a tengert és a parai erősségek valamennyi ütege tüzelni kezdett. Később kiderült, hogy a riadalmat egy gőzös okozta, amely anélkül akart befutni a kikötőbe, hogy az elrendelt parancsoknak engedelmességet volna.

Amerikai hajók védelme.

Hága, február 6. Az itteni Nieuwe Courant estilapja közli: Amerika elhatározta, hogy kereskedelmi gőzöseit hadihajókkal fogja kísérteni.

Nagy harcok a szuezi csatornáért.

Milano, február 6. A Giornale d'Italia-nak jelentik Maltából: Január utolsó napján a törököknek Egiptom ellen operáló hadserege elérkezett a Szuezi-csatornához és Izmailánál megütközött az ausztrál csapatokkal. A haro még nem ért véget. Az angolok szuezi serege az első védővonalon száznyolcvanezer főnyi, a másodikon százezer főnyi. A Szuezi-csatornát három vonal védi, amelyek lövészárkokkal, drótsövényekkel, mavasfeszültségű villamos árammal összekapcsolt dróttal és aknákkal megerősítve.

Milano, február 6. A Corriere della Sera írja: Konstantinápolyi jelentés szerint a törökök a Sinaí félszigeten át további erősítéseket vonnak össze.

Milano. A Corriere della Sera jelenti Kairóból: Szudáni csapatok tömegesen átszöknek a törökökhöz. Negyvenezer főnyi szudáni van már egyiptomi területen. Általános fanatikus felkelés kitörése közvetlenül várható.

Török győzelem Kornánál és Csoroknál.

Konstantinápoly. Különböző törzsekből összeállított csapat Kornától északra az ellenség lovassággal összeütközött. Az ellenség nagy veszteséggel rendetlenül visszavonul és kiürítette hadállásait.

Tiflisz. A törökök legutóbb a Kaukázusban ismét nagy megerősítést kaptak és ezekkel megtámadták az orosz hadállásokat. Véres tusa után az oroszok kénytelen-ségből kiűrték Csorokot.

H I R E K.

A kiütéses tifusz járvány.

— Nincs újabb megbetegedés. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

A mai napon sem a város területén, sem a várban kiütéses tifusz megbetegedés nem történt. A novád huszár lakotmányban gyógykezelte katonák állapota nem változott.

A hatóság ma is, mint minden nap, szünet nélküli foglalkozott a járvány terjedésének megállítására irányuló intézkedésekkel. Gracia Nandor főkapitány ma hirdetőmenyt bocsátott ki, amelyben a közönséget felvilágosítja a járványról tudni illeő dolgok felől, elmondja a fertőzés módját és utmutatást ad a védekezésre.

Hétfőn délután öt órakor a járvány bizottság ismét ülést tart, hogy az eddig történetéről értesüljön és a további teendőkről határozzon. Ugy értesülünk, hogy a bizottság a várban történt változásokról is felvilágosítást kap. Az internált szerbek közt ugyanis, az utóbbi napokban, mint orvosi körökből halljuk, kiütéses tifusz esetek alig fordultak elő és az a nézet tartja magát, hogy a szerbek tömeges halálózását nem a járvány, hanem más betegségek, főleg pedig a tüdővész okozza. Az epidémia — mondják az orvosok — a harcsterről érkezett katonák révén ütött fészket a várban. Ennek a nézetnek támogatására szolgáló adatok a járvány-bizottság elé kerülnek és ott majd tisztázódik a helyzet.

Megemlítendő, hogy a katonai hatóság intézkedést tett egy ötszáz ágyas karantén építésére és a tanács ma tartott ülésén hozzájárult ahhoz, hogy ez a vár területén létesüljön. A csapatok egészségének megóvására a legszélesebb körű másnemű intézkedések is történnek és rövidesen teljesen ki lesz zárva annak a lehetősége, hogy a várban érintkezés útján fertőzés történjék.

— Az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlése. Az Aradi Első Takarékpénztár 74-ik rendes évi közgyűlését február 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg az intézet saját házában levő üléstermben. Az aradi pénztárszervek közgyűléseinek sorát már évek óta rendszerint az Aradi Első beszámolója nyitja meg és ez a szokás ezidén is megmaradt. Az intézet közgyűlésén az 1914. esztendő pénzügyi szempontból is oly nagy fontosságú eseményeiről ad számot az igazgatóság megbízásából Ottenberg Tivadár udvari tanácsos, vezérigazgató nagy és körültekintő avatottsággal évi jelentésében. A közgyűlés tárgysorozatán négy új igazgató és egy választmányi tag választása is szerepel, valamint a vasárnap összeülő közgyűlésre vár az intézet elnöki székének betöltése is. A közgyűlésre ez uton is felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— Vilmos császár részvétlívata. Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger jelenti, hogy Vilmos császár Kluck General Obersthez, akinek egy fia a harcsterről hősi halált halt, a következő táviratot intézte:

— Öszinte sajnálatomra hallottam hogy Nagyméltóságod egy fiát veszítette el a tengerparton. Fogadj a legőszintébb részvételmet, azzal a hozzáadással, hogy én és a haza teljesen méltányoljuk azokat a nagy áldozatokat, amelyeket e harcokban legszentebb javainkért hoznak. A Mindenható adjon Önnek vigasztalást.

— Románia semleges marad. Milánóból jelentik: A Corriere della Sera Bukarestből beavatottan arról értesül, hogy a román kormány összhangban van a centrális hatalmakkal és nem szándékozik a semlegesítéssel szakítani.

Mit szállít Oroszország Szerbiának?

Turnuszeverinből jelentik: „Dimineata”-nak: — Egy idő óta repülőgépek keringnek a szerb alkások felett. Az ezekben ülő tiszték cyril betűkkel nyomott: s 6 szerb katonákhoz intézett proklamációt dobnak le, amelyekben felszólítják a szerb katonákat, hogy adják meg magukat, amely esetben a legjobb elbánásban lesz részük. Az oroszok december havában — jelenti a „Dimineata” — Dunán sok ezer téli köpenyt szállítottak Szerbiába, miután a szerbek nagyon szűkölködnek téli felszerelésben. A köpenyek sötétkék színűek, és úgy a belésük, mint a galléjuk szőrméből van.

Ugyancsak a „Dimineata” jelenti Galaczból:

Amint értesülünk, az oroszok újabb csapat- és municiószállításra készülnek Szerbiába. Renib naponta kocsiszállományokra menő munició érkezik. Összesen mintegy 200 vaggon löszert akarnak az oroszok Szerbiába küldeni. A „Dimineata” galaci tudósítója szerint, fervebe van véve két teljes orosz hadtestnek Szerbiába való szállítása is.

A „Dimineata” értesüléseivel szemben a „Rumänischer Lloyd” szófiai jelentések alapján azt írja, hogy az orosz hajók nem szállítanak több municiót Szerbiába. Ellenkezőleg Franciaország szállít Szalonikia és Nisen át löszert Oroszországnak.

Orosz kegyetlenkedés Bukovinában.

Bukarestből jelentik: A ruszofil „Dimineata”, amely minden erejével azon működik, hogy Romániát az Oroszországgal való együttműködésre rábirja, ismét szükségét látja annak, hogy az oroszok bukovinai reméteiről, amelyeket a román lakosság ellen elkövetnek, megemlékezzék. A „Dimineata” a következő, egyik Kimpolung kerületi faluból érkező levelet közli, amelyet egy Bukarestben élő fiatal bukovinai román kapott a szüleitől: Nekünk bizony nagyon rosszul megy — írják a bukovinai paraszt szülők — mert minálunk nagyon sok orosz van, akik ruháinkat, szárnyasunkat, gabonánkat, mindentünket elvették. Nálunk a házban mindig 50-60 borzasztó orosz van. Nem tudom, hogy viszontlatjuk-e még egyszer egymást? A te livereid az erdőbe menekültek. Ki tudja, találgatók-e még egyszer egymással? Nálunk itt minden elvan pusztítva, minden elrabolva, minden erőszakkal elveve. Nem tudom mi lesz később? A karácsony előtti napon érkeztek meg az oroszok. Azt se tudtam azután, hogy mikor volt karácsony és mikor újév? Fáj a szívem, hogy a világra hoztálak benneteket, hogy annyit szenvednetek kell. Fogjuk-e még látni egyszer egymást? Az isten nagy, imádkozzunk hozzá, hogy könnyűrűljen rajtunk. Nálunk nagy a szükség. Az oroszok csak olyanok, amilyenek, de a kozákok, azok borzasztások. Az oroszoknak nagyon sok halottjuk van, amelyeket a hegyek között temetnek el. Nehéz napok virradtak ránk. Nálunk a kozákok még a szobák padlózatát is felszedték és magukkal vitték.

— Doktorrá avatás. Olasz Pált, a Függetlenség felelős szerkesztőjét a kolozsvári tudomány egyetemén ma az orvostudományok doktorává avatták.

— Ünnepe a jégpályán. Az aradi jégpályán, amelyen napok óta már vidáman folyik az élet, holnap, vasárnap délelőn tizenkét órakor, a korecsolyázó egyesület vezetősége hivatalosan bemutatja Arad város közönségének. Urbán Iván báró főispán és Vargassay Lajos polgármester is megtekintik majd az új jégpályát, és a nagyközönség is meggyőződhet róla, hogy a korecsolyázó egyesület méltán részesült a kapott támogatásra, mert az új jégpályája olyan, hogy minden követelménynek teljesen megfelel.

— Az osztrák-magyar Vörös Könyv, hivatalos diplomáit azok a báboru előzmények történetéhez megjelent és Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében 1 koronáért kapható. Vidékre 1 korona 20 fillér özetes beállításánál bérmentve szállítanak. 543

— Aranyat Vasért. Az aradi ékszerészeknél befolyt vasgyűrű megváltásokról újabban Urbán Iván báró főispánhoz a következő összegeket szolgáltatták be:

Kun József ékszerésznél: Lorenz Liptóné 2 drb. 6 korona, Özv. Bondár Gáborné 3 korona, Striffler György Elek 3 korona, Török Anna 5 korona, N. N. 3 korona, Friedmann Jenőné 3 korona, Szirm József 3 korona, Nagy Emma 3 korona, Falkos Abrahám 3 korona, ifj. Nagy Lajosné 3 korona, Teltsch Henriké 3 korona, Haas Gyula, 2 drb. 6 korona, Dr. Szoller Ernő 3 korona, Maidt Emil 3 korona, Özv. Nenror Jenőné, 2 drb 6 korona, Kepp Károly, 2 drb. 6 korona, Eleit Margit 3 korona, Deniffle Ellmié, 2 drb. 6 korona, Zebbauai Beta 3 korona, Csrébis Ilonka 3 korona, Lotinka 3 korona, Kundtné 3 korona, Kepp Károly 3 korona, Hajdu Péter 3 korona, Zimmermann Irma 3 korona, Mulhoffer János 3 korona, Gerics Iluska 3 korona, Albert Lajos, 2 drb. 6 korona, Antal Margitka 3 korona, Revizkyné, 2 drb. 6 korona, Szücs Zoltán 2 darab 6 korona, Szabó Erzsébet 3 korona, Zeinatosze Emil 3 darab 9 korona, Albert Valéria 3 korona, Szántó György 3 korona, N. N. 3 korona.

Weinberger Ferenc ékszerésznél: Aranyosi Berta, 2 darab 6 korona, Korbász Istvánné 3 korona 40 fill., Polgár Mór 3 korona, Polgár Mórné 3 korona, Fischer Arthur 3 korona, Szikra Julianna 3 korona, Schmidt Elisabeth 3 korona, Varga Rózsika 3 korona, Gürsch Albertné 6 korona, Molnár Ferencé 3 korona, Várnai Jenő 3 korona, Fodor János 3 korona, Szűcs András 3 korona, Kubelka Vas Ferdinánd 3 korona, Fischer Arthur 3 korona, Böhm Mór 3 korona, Hausler Emil 3 korona, Dr. Kronstein Vilmosné 12 korona, Jámboiné 3 korona.

Grallert J. és Fia ékszerésznél: Van der Venne Emilia 3 korona, Balogh Tibor 3 korona, Nagy Sándorné 3 korona, Takács Istvánné 3 korona, Berta Teststvérek, 3 darab 9 korona, N. N. 3 darab 9 korona, Dr. Parocz Béláné, 2 darab 10 korona, Dr. Borsos Béláné, 2 drb 10 korona, N. N. 3 korona, Antal Miklósné 3 korona, Komlóssy Lenke 3 korona, Kohn Lajosné 3 korona, Farkas György 1. 3 korona, Gantner Jenő 3 korona, Hentscheli Lajosné 3 korona, Loskai Istvánné 3 korona, özv. Iby Ferencné 4 korona, ifj. Sebők Márton, Piski 3 korona, N. N.-né 3 korona, Biró Albertné 12 korona, Nagy R. 3 korona, Dr. Laczó Istvánné 3 korona, Braun Ilona 3 korona, Török Lászlóné 3 korona, N. N. 2 darab 6 korona, Pshenboffer Matild 3 korona, Banciu Rudolf 3 korona, Leifinger Erzsike 3 korona, Ney Ernőné 3 korona, Dr. Viskiné 3 korona, Benkő Erzsébet 3 korona, R. J. 3 korona, Lányi Béláné, 3 darab 15 korona, Radács Alajosné 4 korona, Haidne Péter 3 korona, N. N. 3 korona, Kiss Andrásné 3 korona, Weisz Lajos és neje 6 korona, Schwarz Ferencné 3 korona, Engel Sári, 4 darab 12 korona, Berta 3 korona, Hajós Anna 3 korona, Hajós Mariett 3 korona, N. N. 6 korona.

Báró Urbán Iván főispánnál közvetlenül 37 korona.

— A „Magyar Talizmán” Bécsben. Valóságos diadalutat fut be a „Magyar Talizmán” az egész Monarchiában. Ezek a művésziességű szép kivitelű háborús emléktárgyak, ezüst gyűrűk és érmék, melyeket a Magyarok Nagyasszonya képmása és Csernoch hercegprímás klasszikus mondata „Nagyasszonyunk, hazánk roméja” ökezt, alig néhány hét óta vannak forgalomban, és máris az ország minden részében hirtelre vették szélsőségűek és férfiak, gyermekek és asszonyok egyaránt. De már az ország határain túl is rendkívül sok megrendelés érkezett az Országos Hadsereg-Értékesítő Bizottság jelentősétségűjéhez (Budapest, Képviselet) és általános lelkesedéssel kereskedői is fordultak a bizottsághoz, hogy nekik a háborúnak ezt a különleges emlékes szimbólumát árusítás céljából átengedje. Ugy az ezüst gyűrű, mint az ezüst érme ára 3 korona.

— Aradi csonka katonák részére műkés, illetve műláb vasárnis előljaira újabban Özevgy Hady Istvánné 4 és Hady Szilárdka 3 koronát adományozott az Aradi Közlöny szerkesztőségének. Az adományokat eljuttatjuk rendeltetési helyére.

— Önként jelentkező népfelkelők bevonulása. Azon népfelkelők részére, a kik a háboru tartamára önkéntes besorozásukat kérelmezik és az 1878-1886 születésűek korosztályba tartoznak, a bevonulási időpontja a következőképpen van megállapítva: a) a Reichsratban képviselt királyságok és tartományokban illetőséggel bíró népfelkelésre kötelezettek 1884., 1885., 1887. korosztálybeliek f. évi február 1-én, az 1878-1883. korosztálybeliek február 15-én; b) a magyar szent korona országában illetőséggel bíró és az 1883., 1884., 1885. s 1886. korosztályba tartozó népfelkelésre kötelezettek f. évi február 15-én és az 1878-1882. korosztálybeliek f. é. március hó 1-én tartoznak bevonulni. Az egyes korosztályok részére megállapított bevonulási hatánapok megjelölése azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a népfelkelő, aki valamelyik korosztályba tartozik, saját kérelmére — hogy a választott fegyvernemet biztosítsa magának — korábbi időpontban vonuljon be. A 15.553-142]W. sz. hadügyminiszeri leirat rendelkezési esetleges félremagyarázásának kiküldetése végett közlik, hogy ezen fentidézett rendelet értelmében mindazon népfelkelésre kötelezettek, akik az 1887-1890. születésűek korosztályokba tartoznak és ujjasoroztatásukat kérik, valamint valamely csapatotthez való felvételükre engedélyt nyertek, sorozásuk esetén február hó 17-én bevonulni tartoztak. A többi korosztályok részére a bevonulási időpontot később fogják közhírré tenni. Mindenestre azonban bármilyen korosztályba tartozzanak is, legkésőbbben azon időpontban kell bevonulniok, amely a saját korosztályuakbeliekre meg van állapítva.

— Hősi halál. Megirtuk ma, hogy Alexy Sándor dr. a szegedi 5. népfelkelő gyalogezred orvosa a déli harcokban hivatásának önfeláldozó teljesítése közben szerzett súlyos betegsége következtében Aradon elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a feiső temető halottas házából. — Vidovszky László és neje: Wagner Mária fájdalomtól megtört szível, de hazafias lelki erővel és áldozattól ihletten tudatják, hogy nagy reményekre jogosító, egyetlen fiuk: Vidovszky János a 10-ik honvédsereg 12. századának tényleges főhadnagya a déli harcokban 6 hónapi szakadatlan, önfeláldozó, hősi harcban szerzett súlyos baj következtében — a hazáért és szeretteiért — január hó 27-én Rumán 29 éves korában hősi halált szenvedett. Egy volt! — Mindenünket odaáldoztuk a hazáért, a hon védelmére — s Ő méltó volt a vitéz honvéd névre!

— Hősök temetője. Arad város közönsége azzal is le akarja róni halálját és kegyeletét a haremazon megsérült és Aradon meghalt hősök iránt, hogy a temetőben díszesen berendezett, kihasított és „Hősök temetője” jelzéssel ellátott örök nyugóhelyet adományozott. A törvényhatóság ezen elhatározásáról értesítette az aradi állomásparancsnokságot és Hagedes Ede alezredes ma küldött átiratában tudtal adta, hogy a katonai hatóság közönségettel vette a város figyelemességét és a temetkezési helyet elfogadja. A jövőben hőseink holttestét már itt hantolják el.

— Az Emden menekültjei. Berlinből jelentik: Az Emden utódjáról, a legénység által zsákmányolt „Ayesta”-ról, amelyet „Emden II.”-nek neveztek el, az a hír érkezett, hogy von Mücke sorhajóvezetője vezetésével s az Emden megmentett legénységével Hodeidába érkezett, ahol a török csapatok nagy lelkesedéssel fogadták. Miután sikerült a perzsiai partokon francia és angol hajóktól észrevétlenül keresztül jutni, zavartalanul történt a kikötés egy francia páncélos cirkáló láttára a hodeidai partokon.

— Az aradi utcai harc emléknapja. Vargassay Lajos polgármester közli, hogy az 1849. február 8-iki aradi utcai harcban elesett határozatlan hősi honvédek emlékére f. évi február hó 8-án, d. e. 10 órakor a róm. kath. templomban istentisztelet lesz, melyre Arad város összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, az összes egyesületek tagjait és Arad város közönségét tisztelettel meghívja.

— Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága ma délelőn tartott ülésén elhatározta, hogy az 1914. évre osztályonként részvényenként 100 koronát hoz javaslatba a közgyűlésnek.

A katonák meleg ruháira adtak: Kabdebó István (Talpas) 20 korona, Walder Gyuláné 10 korona, Spitz Ida, Popper Ilonka, Zborovszky Pálné 5 korona, Öry Ferencné 5 korona, Szathmáry Ilonka 5 korona, Szathmáry Béla dr. 10 korona, Dömötör Bertiné, Reeszerits Lajosné (Iratos pusztá) 10 korona, Pók Ernő és t. 2 korona 40 fillért. Fogadják köszönetemet a nemeslelkű adakosok. Kérem a további adományokat. Dr. Málék Lajosné.

— Adományok. A Városligeti kórház sebesültjei részére adakoztak a következők, melyért hálás köszönetet mond a kórház vezetősége. Kárpáti János, Nagy Józsefné, Keller Janka, Kónes József, Szabolcsik mosdonyvezető neje, Balassa Györgyné, Hajdu Böske, Kónes Józsefné, a Kossuth-utcai fin iskola növendékei, dr. Gugi Zoltánné és Terényi Isa, Wolf Gusztávné, Lészay Sándorné, Batki Mihályné és Szabó Józsefné, Franck Józsefné, Lészay Sándorné, Braun N. A., Salamon Augusta, Koronkai Andrásné, Braun N. A., Tóth Lajosné.

— Köszönetnyilvánítás. Az Isr. Jótékonyegylet által kibocsátott felhívásra újabban a következő adományok folytak be: Brasch Simon 10 korona és Kertész testvérek 5 korona, mely adományokért köszönetet mond az elnökség. — Az Isr. népkonyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: özv. Kell Manóné 10 korona, Sehreyer Viktorné 10 korona, Mairovitz Emilné 10 korona és Schenk Samutól 11 és háromnegyed kg. rizs, mely adományokért hálás köszönetet mond az elnökség. — A népkonyhában a jövő héten Ransburg Flóra, Halász Jenőné, dr. Székely Inigóné és Guttmann Samuné lesz szíves a védasszonyi tisztet ellátni.

— Figyelmeztetés! Tudomásunkra jutott, hogy az utóbbi időben egyik külföldi izzólámpagyár ügynökei járják be az országot és silány minőségű gyártmányaikra a vevőközönségtől különféle megtévesztő ürügyek alatt rendeléseket igyekeznek felvenni. Őva intjük a t. vevőközönséget, hogy csekély pár fillér árkülönbség miatt, hasznavehetetlen külföldi lámpát ne vásároljon, mihez még az a hátrány is járul, hogy a lámpa sokkal több áramot fogyaszt. Csakis „Tungaram” bélyegzővel ellátott magyar gyártmányt használjunk. Gyártja az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság Ujpesten. 5765

— Üresedésben lévő állásoknál az Engelféle kerésk. szakantolyam bizonyítványai mindig előnyben részesülnek. Beiratkozás minden nap. Lázár Vilmos-utca 2. 582

— Megérkeztek a szép gyermekkoszúk és gyermekszőcsék Fischer Aruházában a Szabadság-terén olcsó gyári árban és nagy választékban! Bevonultak részére, ha csak 5 koronától, prima meleg gyapjú katonakösztyű 1 korona, svester 6 koronától, also tricoting és saurag 4 korona, gyapjú nősapka 1 koronától, ermelegző 50 mter, gyapjú narinya 50 fillértől és meg számtalan ilt tel nem sorolható tárgyak. Bevonultak részére ár engedmény! Figyelem a cégre, Fischer aruház! 227

— Osztrák és magyar hadi segélyzőbélyegek százát egy koronájával vessi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Vizmentes hadicsizmák, hadi cipők, hőcipők és előírtas lábszarvédők óriási nagy választékban Weinberger János kizárólagos vípórártárában Andrassy tér 20. szám. 201

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

Kiütéses tifusz gyógyítása a német hadseregben.

— Tudósok vitája a betegség legjobb gyógyszeréről. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 6.

A német hadvezetőséget is épen most foglalkoztatja a kiütéses tifusz fontos kérdése és a legkiválóbb orvosi kapacitások irnak arról, miképen lehetne ezt a súlyos betegséget gyógyítani. Általános vélemény az, hogy nem is annyira a megbetegedett emberrel kell experimentálni, mivel biztos gyógyszer ma még nincs e ragály ellen — hanem annak terjedését, illetve fellépését kell megakadályozni, mert ez módjában áll az orvostudománynak.

Nacht dr. titkos főorvosi tanácsadó, egyetemi tanár legutóbbi kutatásai alapján azt mondja, hogy a betegséget okozó férget és annak petéit el lehet pusztítani a az többet ér, mintha kininnel, szalvarsannal, vagy pedig szérumokkal akarják gyógyítani a beteget. A férgel kipusztítására véleménye szerint a leg-radikálisabb eszköz a kénéther; mert ez nemcsak a tetőt, hanem egyúttal az infekcióképes petét is megöli. Kísérletei azt mutatták, hogy körülbelül 120 percig tart egy ilyen gyilkos procedura.

A professor kijelentései kapcsán tovább folyik a tudományos buvázkodás és német orvosok, köztük Wassermann dr. titkos tanácsos azt jelenti ki, hogy nemcsak a kiütéses tifusz, hanem a hadseregben fellépő betegségek 95—99 százalékja, köztük a tetanus is, a ruhatétel következménye, amennyiben az idegrendszer a betegségek számára előkészíti.

— Elsőrendű kötelessége tehát az orvostudománynak — mondja Wassermann tanár — és a hadseregünk létérdeke, hogy a tettektől való megszabadítás kérdését tisztázza. Elsősorban a csapatok lakohelye legyen tiszta és férgmentes; ez az ideális állapot. Ez a háboruban is elérhető és pedig a következő módon: a katonának adjunk könnyen kezelhető és primitív viszonyok között is alkalmazható keszmeret, amelyre ruhatétel, teleruemujel és bőrtel használata. A használata a következő egyszerű módon is történhet: a katonának a vállcsomóját elterelve marja, alkalmazja és néhányszor végigörömi vele a ruhájában; ha a férgel a testben van, akkor utána a keszmeret az étherbe mártott vattával bőrtel végiglapogatja, utána pedig naponta néhányszor pár csepp fenyőmag, vagy ánizsolajat ont ruhájába, de-reka tájékán.

A kérdés sokkal fontosabb, semhogy egyedül a hadvezetőség figyelmeztetése csak rá irányítani; naboru lévén, egész országok érdeke tűződik a kiütéses tifusz terjedésének megállításához. A betegség gyógyítási módja ma még tudományosan nem lévén megállá-

pitva, annál komolyabb kötelessége minden illetékes tényezőnek megtenni azt, amit a tudomány teljes határozottsággal felderített és ez: a betegség okozójának — a tetűnek — egyszerű kiirtása.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradvidéki méhészegyesület t. tagjait és az összes érdeklődőket meghívom a f. évi február hó 7-én, (vasárnap) d. u. 8 óra kor az Ujtelepi köz. elemi iskolában tartandó rendez évi közgyűlésre. Osiráky Márton egys. elnök.

(*) A vörös-kereszt egylet ujaradi fiókja Ujaradon, február hó 11-én, a közszékháza nagytérben közgyűlést tart, melyre a fiókgyűlés tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az aradi hivatalszoigák jótékonycélu asztaltársasága f. év február 14-én d. u. 8 órakor a Parkvendéglőbe tartja III. évi rendez közgyűlést, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. I. dr. Szivesen vettük sorak és kívánsága szerint jártunk el.

Hadifogoly. A svájci nemzeti tudakozó irodáról csupán azt tudjuk, hogy Genfben van. Azonban a Hadifoglyokat gyámoltó hivatal, amely Budapesten IX. Üllői ut 1. van épügy megad minden felvilágosítást, közvetít a levelezést és egyéb küldeményeket és kívánatra késégtelenül megadja a genfi irodáról is a szükséges felvilágosításokat.

M. I. Hogy a legközelebb bevonaló népfelkelőket milyen szolgálatra alkalmassak kiképzésük után, azt nehéz előre megmondani. Ez jórészt attól is függ, hogy milyen szolgálatra mutatkozik alkalmasnak az illető. Az a lehetőség, hogy a karotere viszik, épen nem tekinthető kizárt dolognak.

Zs. E. dr. A kérdésed cím iránt magunk érdeklődünk Debrecenben és amint a válasz megjön, azonnal és készséggel elküldjük. Így talán gyorsabban megy. Az utóiratban köztöl bajon minden módon szerelnék segíteni, de szállítást nehézségek helyesebben szólva bizonyos ércanyagok behozatalát gátló intézkedések miatt a technikai hibét nehéz kiküszöbölni.

Cs. F. Nagybecskerek. Azok, akiket az ugynevezett B. osztályú népfelkelő szemlén katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak, most nem mennek újabb szemlére.

M. F. sz. Az a város, amelyet megénekel, talán jobban érdekelne a vers. Nekünk nem érdekes és nem aktuális.

Magyar nonieány. Most már sok történik, hogy javisanak a szerencsétlen, minden részvételre és szánalomra érdemes emberek helyzetén. A hivatalos apparátus daráló malma kissé nehezen és lassan öröl és csak akkor indult meg, amikor már igazán nagy bajok mutatkoztak, de talán most rendbe jön valamennyire minden és a panaszt helytelen és veszedelmes állapotok megszűnnek. A felelőség, vagy amint írja az „érdem” kérdése más. Erről nyilvánosság számára érthető okból nem lehet írni.

SIROLIN "Roche"

melibetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.
Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérzületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszerárban ára 4 korona.

F. V. A tiszta busz listát árusítását ezideig nem tiltották el, csupán azt szabályozták, hogy a mal-mok milyen arányban állhatnak elő ilyen listával. A felvétel kiterjed a kereskedőkre is.

Előfizető keresk. utazó. Ilyen közleményeket rendszeresen csak az egyesületek, vagy gyűjtők kérelmére adunk ki. Bármennyire szép és hazafias cselekedet, hogy a község nem ismételt jómódban élő lakói így adakoztak és odaadták azt, amijük volt, azt nem lehet még kívánni sem, hogy egy teljes újságoldalon felsorolják a gyűjtőket, bort, barmokat, adakozók neveit, amelyek különben már úgy is megjelentek az ön által beküldött lapban.

Hű előfizető (G. F.-né.) Járványveszedelem idején az iskolai előadásokat be kell szüntetni, mert a zsúfolt tantermekben igen könnyen terjedhet át a betegség egyetlen gyermekről százra is. Ezt az intézkedést csak helyesebbi lehet, de nem kárthatni. Az utcán áthaladó katonacsapatok nem hozhatnak veszedelmet, már csak azért sem, mert a veszélyes környezettől elkülönítették őket.

Uj könyvek.

* **Községi bíráskodás.** Irta: Dr. Pongrácz Jenő budapesti ügyvéd. Ára: 1 korona 20 fillér, az Athenaeum kiadása. A könyv magában foglalja az 1915. január 1-én életbe lépett polgári perrendtartásnak a községi bíróságra vonatkozó szakaszait és a belügyi és igazságügy-miniszterek kibocsátotta eljárási rendeletet, — a községi bíróság perrendtartását. A könyv-kezelését megkönnyíti a részletes tartalomjegyzék és a terjedelmes tárgymutató.

* **A Világháború képes krónikájának** most megjelent 18. füzeté az események illusztrálásán kívül sorozatot közöl a harctéri képekből, mélynyomású műmelléklete pedig Bér Dezső művészi rajza: Szerb asszonyok orgyilkos harca. A változatos tartalmú füzetet, melybe Jókai: A jövő század regénye c. munkájának egy íve van csatolva, a háború humora egészíti ki. — Egy füzet ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Üllői-ut 18.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. évi február 7-én:
Délután fél 4 órákor mérsékelt helyárrakkal:

Szibilla.

Operetta.

Este 7/8 órákor rendes helyárrakkal:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Gyimesi vadvirág.

Népszínmű 3 felvonásban.

Kezdeté este 7/8 órákor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

A borossebesi uradalomhoz tartozó gösdi

cerithium mészkőbánya

1915. évi március 1-től

haszonbérbe adandó.

Felvilágosításokat ad: **Dr. Czédli** ügyvédi irodája, Arad, vagy **Uradalmi számtartóság**, Borossebes. 116

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Pro Patria!

Özv. Nagy Jánosné szül. Borbély Mariska mint hitves a saját, illetve gyermeke Lacika, úgy a számos rokonok nevében is mélyen megtört szívvél szomorúan tudatja, hogy hön szeretett jó férje illetőleg édesapa, gyermek, vő, testvér, sógor, nagybácsi, rokon és jóbarát

Nagy János

kereskedő, 28-as vadászászlóalj őrmestere

folyó évi január 30-án, életének 33-ik és legboldogabb házasságának 7-ik évében szeretett hazánk iránti kötelességének teljesítése közben orvul támadt kinos betegsége következtében az újvidéki csapatkórházban a Mindenható magához szőlította.

Drága halottunk földi maradványai Aradra szállíttatnak és folyó hó 7-én délután 2 órákor fogjuk a felső temető halottas csarnokából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után Arad sz. kir. város által felajánlott díszsírhelyen örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelki üdvéért f. hó 9-én délelőtt 8 órákor fog a főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatni. Sokat szenvedett nemes lelke találjon az Urnál békét és irgalmat, édesítse meg örök álmát szívünk meleg szeretete!

Arad, 1915. február hó 5-én.

Id. Nagy János és neje szül. Bondár Mária szülei. Id. Borbély Ferenc és neje szül. Össe Verona após és anyós. Nagy Mária férjzett. Maté Jánosné nővére. Maté János, ifj. Borbély Ferenc. Maté András és neje, Maté József és neje, Cséte István és neje, Cseh János és neje, Deibler Mihály és neje, sógor és sógoróni és számos rokonok, jóbarátai és ismerősei. 537

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércporsógyára és temetésrendező vállalat.

Pro Patria.

Özv. Dr. Alexy Sándorné szül. Réthfalvy Etelka úgy a saját, valamint az alólítottak nevében is fájdalomtelt szívvél tudatja a hön szeretett felejthetetlen jó férj, illetőleg a legönzetlenebb és legjobb fiu, testvér, sógor és rokon.

Dr. Alexy Sándor,

a szegedi m. kir. 5-ik honvéd népfőkelő-gyalogezred orvosának,

folyó évi február hó 5-én, délután 5 órákor, a déli harctéren hivatásának önfeláldozó teljesítése közben szerzett súlyos betegség következtében, fiatal életének 38-ik, legboldogabb házasságának 10-ik évében, a halotti szentségek ajtatos felvétele után bekövetkezett jobblétre szenderültét.

A boldogult drága halott földi maradványai folyó hó 7-én, délután 3 órákor fognak a felső temető halottas csarnokában a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni és az ugyanottani családi sírhelyen az örök pihenésnek átadni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó hó 10-én reggeli 9 órákor fog a főtisztelendő minorita atyák templomában az egék Urának bemutatni.

Aldott legyen drága emlékezte!

Arad, 1915. február hó 5-én.

Özv. Alexy Józsefné szül. Sztrojny Antonia, éies anyja. Id. Réthfalvy Gyula és neje szül. Edmayr Etelka, apósa és anyósa. Bartl Vilmosné szül. Alexy Apollónia, Alexy Gyula, Szepessy Lajosné szül. Alexy Irma, édes testvérei. Bartl Vilmos, ifj. Réthfalvy Gyula, Réthfalvy Jenő, Szepessy Béla, Alexy Gyuláné szül. Solyva Jolan, sógorai és sógorónéje. 21

Suszter herceg az első Rott-film

APOLLO SZÍNHÁZ.

Február hó 6-án szombaton és 7-én vasárnap.

Mozgófénykép Heti Szemle

aktuális világesemények.

Győzelem a muszka herda felett

a kelet, a nyugat harca, színjáték 3 felvonásban.

Dán Monopol Film

Asszonyok

jellem dráma a művész életről 3 felvonás.

Az előadások kezdete hétköznapokon d. u. 5 órákor, vasárnap d. u. 3 órákor.

Február hó 8. és 9-én kerül bemutatásra az

APOLLO SZÍNHÁZBAN

Suszterherceg!

Rott-tal.

271

FIFI

a garnizon kedvence

41

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, csinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FERENC UT 22. SZAM.

Mylliter.
Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL 1230

100,000 Kötetes
kölcsönkönyvtárba:

Williamson: Az erdők fia, Krudy: 42-es mozsarak, Mann: Hatal Venenczében, Lagerlöf Liljencrona otthona, Jókai: Kedves atyafiak, Fernals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy háboru anekdotáinak, Bródy: Fehér hópyv, Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A rozkány, Révész: Az Urhidai leányok, Anatol France: A Szifák alatt, Révész: Szemfől szorabé, Trisztán: A csendes férj, Mann: Ronda tanár ur, Borsszem naptár 1915. évre, Ujhelyi N.: 1914. kortörténeti regény, Révész B.: Venük, értük, Lampréth G.: Beszélyetés a házasságról, Trisztán B.: A kis kávéház, Vecsevnó: Keresik a boldogságot, Boros M.: A kék hattyu, Herceg: Mikszáth sámanachja 1915. évre Krudy Gy.: A vig ember búsmeséje, Linnankoski J.: Dal a tűzpiros virágról, Süle A.: A világháboru, Farkas I.: Mária mesél, Gtya E.: A sálix, Mareskovszky-Leonardó da Vinci, Szász Z.: Séták a fűszekertben Lux T.: Küzdelem az éjtel, Hajdu M.: Gárad, Ujvári P.: Földanyánk lovagjai, Száni Gy.: Profán szerelm, Georges H.: Haladás és szegénység.

Németben: Dreyer Max: Auf eigener Erde, Bang H.: Die Vaterlandkosen, Zobeltitz H.: Die Frau ohne Alltag, Stratz R.: Das weisse Lamn, Du und Ich, Skowronnek R.: Die Frau Leutnant, Ballestrem A.: Das wogende Licht, Herzog R.: Das grosse Heimweh, Gersdorf A.: Glück und Segen, Lucka E.: Tod und Leben, Lagerlöf S.: Herrn Arnes Schatz, Braun Lily: Die Liebesbriefe der Marquise, Kummer F. A.: Der grüne Götzte, Rossgor P.: Die Fűsterbuben, Oertzen M.: Zum Irrgang, Winslow H.: Ein weiblicher Bürgermeister, Klinkovström: Der Doktor, Dunker D.: Morsch im Kern, Rasmussen E.: Schwester Ingeborg, Straka R.: Stark wie die Mark, Watauna O.: Japanische Nachtigall, Herzog: Die Welt in Gold, Skowronnek R.: Das bischen Erde, Klinskowszemi: Die grosse Karriere, Foster: Droschke No. 44, Hofer C.: Der Lebende hat Recht.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetonként ti-
zotte 10 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelemesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy fűzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Heidelberg: Honvéd tüzér induló. Gajary: Katica (Sperrett) Zerkovitz: Mulaini, mulaini, mulaini vágyom! Búte-album 1914-15. évi. Roményi: Mikor az est mesélni kezd... Gilbert: Kino-Walzer, Zerkovitz: „Ebben a morandi világban.” Garzso A.: Vörös órágök induloja. Zerkovitz: Drágám így kellett lenni!!! Heidelberg: Fekete hegyek közt...

Egyes könyvek és egész
könyvtárak váltó; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL 1230,
könyv-, zenemű- és papír-
kereskedése Aradon.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsik-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karimákat, mosdó-asztalokat felszerelve, összerakható ágyakat és madracokat. Szállodai és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába végő munkát a legjutányosabb árák mellett. **Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök.** 301

Zongora-

javitások és
hangolások,

ugy helyben, mint vidéken
pontosan eszközöltetnek 4881

Erbar Henrik

zongorahangoló
Arad, Erzsébet-kört 34. sz.

500 koronát

fizetok annak, ki
Bartilla-
fogvizének használatát mellett, üvegje 30 fill. valaha ismét foglajást kap, vagy a szája büzlök
Bartilla A. örökösai, (K. Winkler)
Wien X., Göethegasse 7. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, különösen **Fűdes Kelemennél,** Deák Ferenc-utca 11. szám. **Mehs Vilmos,** Batthyány-utca és **Vojtek és Weisz.** Kérjünk mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 5791

Özv. Jiraszek Lajosné saját termésű elsőrendű tisztán kezelt ménesi vörös és pocsnyo

ó borai

zárt palackokban kaphatók
Kosztka Gusztáv és fia
cégnél Arad, Vörösmarthny-u. 3.
Nagybanrendelések a termelőr-él
Arad, Teleky-u. 24. eszközöndök.

Költözködők
figyelmébe!

Villamos világitási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállit 3861

Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

TYPHUS
ELLENISERUM
(csak orvosi rendeleltre.)

Kapható:

HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. szám.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

APRÓ HIRDETÉSEK**LEVELEZÉS.****Barna mellett**

37 éves nő, vidéki uriember tisztességes állandó barátságát keresi. Leveleket „Barna 27” jelígre a kiadóba kér 524

Tavasztól Ideálnak

levél meg... 586

Barna

fiatal urind, fiatal feltétlen uriember tisztességes állandó barátságát keresi Teljes czim�el ellátott levelekre válaszol: választ „Hűség” jelígre a lap kiadóhivatalába kér. 528.

OKTATÁS.**Özv. uriaszony**

oktatást ad perzsa-, szmyrna-, torontáli szövegkésztetésben, ezenkívül mindennemű női kézimunkában. Tudakozódni lehet Florián-utca 5/c földszint jobbra. 512

Okl. tanítónő

saját lakásán (mely a belváros közepén van) leánykának) elemi, polgári és felső leányiskola német oktatást nyújt. Írás, olvasás, nyelvtan és társalgás. Gyengébb tanulók sikeres oktatását is vállalja. Mérsékelt díjazással. Értekezhetni vasárnap, hétfőn, kedden dé. 11 órától dé. 5-ig Cím a kiadóhivatalban. 488

Engel Keresk. Szaktanfolyama. Könyvelés, gépírás, gyorsírás, keresk. számtan, levelezés és helyesírás. Alapos és gyakorlati kiképzés keresk. ügyvédi és gyári irodák részére. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. Februárhoz kezdődő cursusokra utánpótlással belratkozások még elfogadtatnak. Lázár Vilmos-ut. 2. sz. Földes palota mellett. 853

Magán tanítók

bennlakók és bejárók, mérsékelt díjazás mellett, felelősséggel előkészítettnek az I. sz. Fiumiinternátumban Arad, Chorin Aron-utca 1. 108

ALKALMAZÁST NYER.**Jól, takarékosan**

köserül főző szerény, önállóan gazdálkodni tudó középkorú nőfő keresek vidéki háztartásomba, ki egy cseléd segítségével az összes házi dolgokat egyedül végzi, azonnali belépésre. Kezdi fizetés 24 korona. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába „Gazdasszony” jelígre küldendők. 499

ALKALMAZÁST KERES.**Szűlkékeresési**

vagy vancelleri állást keres hűdmentes nőtlen fiatalember, kinek több évi gyakorlata van. Bőve Vencel Dombirator, Csánádmegye. 569

Egy ügyes

leány gyermeknek mellé, vagy szobaleánynak ajánlkozik. Cím Takács, Illés-utca 76/a. 528

Megbízható

urleány, négy nyelven beszél, pénztárosi, elárúsítói vagy egyéb megfelelő állást keres. Tudakozódni Teichner kereskedőnél, Thököly-tér. 469

Deutsches Fräulein
sucht Stelle im Kinder. Náheres bei Glück Manó Hunyadi-utca 504

Megbízható,
éves bizonyítványokkal rendelkező nő magános urnőhöz vagy urhoz hásvezetőnének ajánlkozik. Esetleg betegápolást is vállal. Vidékre is elmegy. Cím S. A.-né Kápolna-utca 27. 500

17 éves

fűszer és vegyes áru kereskedő segéd állandó alkalmazást keres. Seres István, Asztalos Sándor-utca 8. sz. 527

Nyugalmazott
tanítónő hásvezetőnőit á lást keres magányos urnál, urnőnél, plébániában, esetleg gyermekek mellé. Cím a kiadóhivatalban. 456

KIADÓ LAKÁS.**Kétszobás**

utcai tiszta lakás villannyal 2 tagú családnak, május 1-re kiadó. Wesselényi-ut. 9. sz. 513

2 szobából

álló csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékkel, május 1-re kiadó. Florián-utca 6/b sz. 3-ik ajtó. 510

Irodáva

vagy üzlethelyiséggel egybekötött földszinti lakás Thököly-tér 6/b sz. alatt f. évi május 1-től kiadó. 522

Egy kertli lakás

3 szoba, minden hozzátartozóval május 1-re kiadó. Wesselényi-utca 28/a. 521

Kiadó

kényelmes, tiszta, három szobás utcai földszintes lakás fürdőszobával, mellékkeliség-ekkel, Batthyány-ut. 31. sz. alatt. Ugyanott egy sváraz pince kiadó. 516

Avilich Lajos-utca 12. sz.

alatt 2 utcai szoba fürdőszobával és mellékkeliség-ekkel kiadó 517

Kiadó lakás.

Luther-utca 2. sz. a, a II. emeleten 4 utcai szoba és mellékkeliség-ekből álló lakás f. é. május 1-től kiadó. Bővebbet ugyanott a lakászi hivatásban. 520

2 szobás

utcai lakás alacsony és mellékkeliségekkel azonnali olcsón kiadó. Ugyanott 2 nagy utcai szoba mellékkeliségekkel május 1-re olcsón kiadó. Hirschmann-ház Háltér 6.

Varjassy Lajos-utca 129. sz.
házban egy utcai kétszobás lakás elő- és fürdőszobával május 1-re kiadó Bővebbet Fabián építésznel Kápolna-ut. 6. sz. 526

Burok Bani-tér 10 sz.

alatt első emeleti, erkélyes, négy szoba és mellékkeliség-ekből álló lakás május-ra kiadó. Értekezhetni ugyanott a földszinten. 536

Modern lakás

3 utcai egy udvari szoba összes mellékkeliség-ekkel május 1-re kiadó Karolina u. 7. 583

Kétszobás

utcai lakás fürdőszobával kiadó, Péter-utca 2/c. (Szerb templomhoz közel.) 584

Elegánsan

butorozott szoba előszobával kiadó özv. Rothenberg Károlyné Asztalos Sándor-ut. 1. sz. 511

Modern

3 utcai szobás lakás elő- és fürdőszobával május 1-re kiadó Mikos K.-u. 88. sz. 539

Marosfürdő

mellett esolnak sportolóknak alkalmas 2 és 3 szobás utai lakások asonnal vagy májusra kiadók. Thököly Imre-utca 52. Cservenkánál. 542

Orosy-utca 8 szám

alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással azonnalra, vagy május 1-re kiadó. 849

Az Erzsébet királyné-köru on
Salac park mellett egy 6, esetleg 8 szobás lakás május hó 1-re kiadó — Ugyanott azonnal kiadó egy utcai és udvari szobából álló külön bejárattal butorozott lakás. Tudakozódni lehet Erzsébet körut 25. földszint 404

Kiadó

május 1-re egy háromszobás utcai lakás, elő, fürdőszobával és mellékkeliségekkel. Közép-ut. 18. sz. alatt. 461

2 és 3 szobás

modern lakások kiadók egészen új házban, május 1-re. Florián és Avilich Lajos-utca sarkán. 467

Csinosan

butorozott külön bejárattal utcai szoba katonádsztrnek igen alkalmas Szekeres-utca 2. sz. alatt kiadó. 477

Kétszobás

utcai lakás fürdőszobával, május elsőre kiadó. Pölteberg Ernő-utca 14 szám alatt. 476

1 üzlethelyiség

lakással együtt, 1 kétszobás udvari lakás előszobával, május 1-re kiadó Thököly tér 4. szám. 506

Florián utca 14/a sz.

alatt két szobás utcai lakás fürdőszoba és minden mellékkeliséggel együtt kiadó. 509

Modern

lakás 3 szoba, nagy előszoba, fürdőszoba, minden mellékkeliséggel, villanyvilágítással kiadó azonnali, vagy május 1-re. Lujza utca 3 sz. 495

Lakás

emeleti és földszinti 3-3 szobás mellékkeliségekkel május 1-től Hasszinger-ut. 4. sz. alatt kiadó. Bővebbet a háza esterről. 501

3 4 és 5 szobás lakások
ujjonnan fel-ve, minden hozzátartozó kényelmes mellékkeliséggel, hűtőnek is alkalmas, azonnalra kiadó Hasszinger-ut. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 3081

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kertli lakás fürdőszobával, mellékkeliségekkel Rákóczi-utca 26. szám alatt. 387

Ferenc-tér 6. sz.

alatt 4 szobás lakás nagy előszobával és mellékkeliségekkel május 1-re 1100 koronáért kiadó. További felvilágosítást ad a tulajdonosné, özv. Brunhuber Káimáné Mészáros. 478

VÉTEL ÉS ELADÁS.**Jókarban levő**

gyermakkocsai megvételre kerestetik. Fouray-utca 2. Stern Cecília üzlet. 484

Egy 9 HP.

4 üléses autómobil 1000 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 519

Jókarban

levő irodal berendezést megvételre keresek. Ajánlatok „Irodal berendezés” jelígre alatt a kiadóhivatalba kéretik. 496

Veszek

uraktól levett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bieler Imre-utca, Szent-Pál-ut. 12. 539

Nader Gyula és Fia

késműves és villianszerelési szllete Weitser János u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák kőszűrülése legpontosabban eszközöltetnek 49

Eladó

2 ló, hintók, szor-szaknok stb Bővebbet Andrassy-tér 6. sz. Verosziroda. 488

LAKÁST KERESNEK.**Keresek**

egy 3 szobás tiszta utcai modern lakást a főúthoz közel május 1-re. Özv. Hay Józsefné, Telky utca 26. I. em. I. pced. 515

ÜZLETEK.**Üzlethelyiség**

a Neuman-palotában kiadó. Bővebbet Neuman-iroda Széchenyi-utca. 514

Jóforgalmu

vegveskereskedés italmérés- és trafikkal május 1-re kiadó. Mikos Kelemen-ut. 2. sz. 466

KÜLÖNFÉLE.**Bármilyen**

bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitser János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Fogak

húzása, tömése, fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kiténdők, készülnék 3091

Halmos

fogtechnikai termében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok). 171

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

A legdivatosabb**Levélpapírok**

a legolcsóbb árban beszerezhető

Jámbor Antal

papir- és írószerezletében Arad, Andrassy-tér 3. (Tabajdi-utcai oldal) Telefon szám 1022, 1291

FOG- koronák, aranyból, platína, arany és ezüst, amalgamból és a fog színiével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogazatok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogszorók átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenöt éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtőm a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújtok, hogy még a legkiválóbb esetekben is a legteljesebb mértékben megtehetőek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. TELEFON: 10-11. SZÁM. 367

Meghívás.

Az Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság által,
f. é. február hó 7-én, délelőtt 10 órakor, saját helyiségében tartandó

45-ik évi rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1914. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
3. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében f. évi február hó 6-án, déli 12 óráig az intézeti pénztárnál térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1915. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

Az Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság

Vagyon. zármérlege 1914. évi december 31-én. Teher.

Pénztár készlet		48,500.41	Részvénytőke		500,000
Váltó-tárca		8,475.150	Tartalékalap		195,024
Jelzálogkölesönök		1,503,911	Nyugdíjalap		37,740
Polyószámiai adások		627,231.98	Jótekmény-célú alapítvány		10,000
Áru előleg		20,773.50	Házértékesítési és fentart. alap		12,000
Aradi Első Takarékpénztár (betét)		92,889.84	Adó tartalékalap		5,000
Értékpapírok:			Betétek		4,139,080.76
50000 K n. é. 6% hadik. 97-50	48,750		Visszszámítás és lombardköles.		966,194
131700 K n. é. 4% m. kor. j. 72	94,834		Letétek		18,670.17
Különfélék	1,926	145,502	Előre felvett váltó kamatok		32,688
Nyugdíjalap értékpapirjai		22,594	Nyereségnyagyonlag:		
Ingatlanok		69,500	1913. évi átlézet	14,500	
Leltár		2,200	1914. évi nyereség	121,535.42	136,038.42
Hátralékos jelzálogkamatok		44,182.62			
		6,052,435.35	* Az 1914. javadalmazással K 250,000 emelkedett.		6,652,435.35

Ujarad, 1914. december 31-én.

Pommersheim s. k.,
titkár.

Netter s. k.,
igazgató.

Philipp s. k.,
igazgató.

Theis s. k.,
igazgató.

Moráth s. k.,
könyvelő.

Az igazgató-tanács:

Berthe s. k. Fixmer s. k. Fock s. k. A. Hartmann s. k. Hartmann s. k. Klug B. s. k.
Klug F. s. k. Klug s. k. Krebs s. k. Smolensky s. k. Schork s. k. Wagner s. k.

Ahlirottak a mérleget és a nyereség- és veszteség-számlát, ugyszintén az üzleti könyveket ismét beható vizsgálat alá vettük és azokat mindenben helyesnek találtuk.
Ujarad, 1915. évi január hó 21-én.

A felügyelő-bizottság:

Lászlóffy István s. k.
f. biz. elnök.

Dr. Hoiz Antal s. k.
fel. biz. tag.

Weisz Adoif s. k.
fel. biz. tag.

Zircher Antal s. k.
fel. biz. tag.

KNAPP SÁNDOR

keimefestő, vegyészeti és fényképezési tanácsadó, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi hely: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölk.

Modern ruhafestés legújabb divatszinekre, mintá után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz úton. — Továbbá oszpe- és szövet-függöny, szőrme, szőnyeg, bútör-szövet, kézmunkák, keztők stb. stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat.

Villany olcsóbb,
mint a petroleum!

Villamos világítási berendezéseket jutányosan eszközöl

502

Koch Dániel

villanyszerelő Arad,

Deák Ferenc-utca 42. sz.

Anyák
figyelmébe.

Legjobb norvég
csukamájolaj.

Egy üveg ára
K. 1-80

Kapható:

Wajdits György

„TURUL“

gyógyszertárában

Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

Eladók
és
veszek

Burgonyát,
Tarhonyát,
Szalonnát,
Disznózsirt,
Szalmát,
Takarmányrépát
métermázsánként és
waggontételekben

Kalmár Endre Arad,
Asztalos S.- és Chorin-utca
sarak terményüzlet.

445

935

4679

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás!

Az „Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság”

t. részvényeseit a folyó évi február hó 28-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében (Andrássy-tér 22. szám, I. emelet) tartandó

rendes évi közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, továbbá az 1914. évi zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása tárgyában.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a szerint részvényeiket **folyó évi február hó 25-ig** az intézet pénztáránál tértívny ellenében letétmenyezni sziveskedjenek.

A felügyelő bizottság által felülvizsgált mérleg az intézet helyiségében a közgyűlés előtt 8 nappal a t. részvényesek által megtekinthető, illetve az a t. részvényesek rendelkezésére bocsájtatik.

Arad, 1915. évi február hó 7-én.

511

Az igazgatóság.

Tenyészkánok

1 éves szőke mangolica gróf
Dessewffy tenyészetéből el-
adók, vevő választása szerint
darabonként 100 koronáért.

Kristyóry János

gazdasága

Telefon 226. ———— Arad-Gáj

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Te. élon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözőkők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos fő-
zöedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű, villa-
nyos cikkeket.

Bérbeadatik

méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotá-
jában egy tágas, diszes

üzlethelyiség

mellékhelelyiségeivel, a főtéren. Továbbá két
szép üzlethelyiség a Zrinyi-utcában. Ezen-
kívül bérbe adatik a Zrinyi-utcában a III.
emeleten egy tágas, négyszobás lakás fű-
téssel és lifthasználattal. Valamennyi he-
lyiség központi fűtéssel van ellátva. Érte-
kezhetni alólírott házgondnokkal.

BODY BODOG.

Kereskedő- segéd

katonamentes, ki a fűszer-,
rövidáru-, vas- és pamut-
szakmában teljesen jártas
és a három országos nyelv-
veket beszéli, azonnal

felvételik.

Ajánlatokat bizonyítvány
másodlatokkal küldendőek.

Bienenstock Sándor, Zám.

Burgonya

valódi rózsa és hó-
pehely, nagyban és
kicsinyben, a legol-
csóbban kapható

Adler Hugó általános
kereskedelmi és
ügynökségi irodájá-
ban Arad, Weitzer
J.-u. I. Telefon 797